๑๒
พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ เล่ม ๑๒ Venerable Ajaan Mun Bhuridatta Thera : Book 12

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ เล่ม ๑๒

Venerable Ajaan Mun Bhuridatta Thera : Book 12

"ปลูกพระให้เป็นโพธิธรรม"

"Estabish Monks in Bodhidhamma"

เรียบเรียงโดย
ท่านหลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน

A Spiritual Biography by Ajaan Mahaa Boowa Yanasampanno

Translated from the Thai by Bhikkhu Dick Silaratano

โครงการหนังสือบูรพาจารย์
วัดป่าอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต) อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

Forest Dhamma of Wat Pa Ajaan Mun (Bhuridatto)

Prao District, Chiang Mai, Thailand

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ เล่ม ๑๒

Venerable Ajaan Mun Bhuridatta Thera : Book 12

“ปลูกพระให้เป็นโพธิธรรม”

“Estabish Monks in Bodhidhamma”

เรียบเรียงโดย

ท่านหลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน

A Spiritual Biography by

Ajaan Mahaa Boowa Yanasampanno

Translated from the Thai by

Bhikkhu Dick Silaratano

โครงการหนังสือบูรพาจารย์

วัดป่าอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต) อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

Forest Dhamma of Wat Pa Ajaan Mun (Bhuridatto)

Prao District, Chiang Mai, Thailand

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ เล่ม ๑๒
Venerable Ajaan Mun Bhuridatta Thera : Book 12

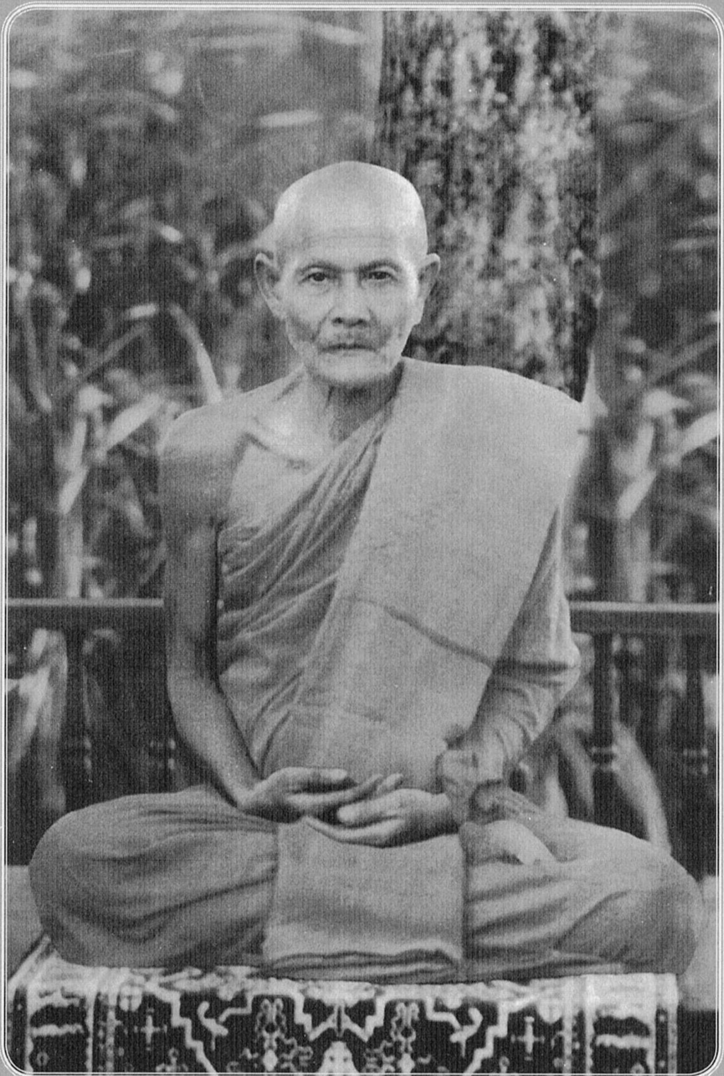
เรียบเรียงโดย : ท่านหลวงตาพระมหาบัว ญาณสัมปันโน
A Spiritual Biography by : Ajaan Mahaa Boowa Yanasampanno
Translated from the Thai by : Bhikkhu Dick Silaratano

ISBN : 978-616-568-631-0
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มิถุนายน ๒๕๖๓
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์เพื่อการกุศลใน
โครงการหนังสือบูรพาจารย์ วัดป่าอาจารย์มั่น อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

ผู้จัดพิมพ์ : ปฐม-ภัทรา นิคมานนท์
๔/๔๔๙ หมู่บ้านสหกรณ์ ซอย ๑๙
ถนนเสรีไทย ๕๗ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐
โทร./โทรสาร ๐๒-๓๗๙ ๗๑๓๙
มือถือ ๐๘๑-๕๕๗ ๖๕๒๓

พิมพ์ที่ : บริษัท พี.เอ. ลีฟวิ่ง จำกัด
เลขที่ ๔ ซอยสิรินธร ๗ แขวงบางบำหรุ เขตบางพลัด
กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
โทร. ๐๒ ๘๘๑ ๙๘๙๐ โทรสาร ๐๒ ๘๘๑ ๙๘๙๒

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ (๒๔๑๓-๒๔๙๒)

Venerable Ajaan Mun Bhuridatta Thera (1870-1949)

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ

Venerable Ajaan Mun Bhuridatta Thera

๑๑๐๑. คนเราชอบดำเนินตามทางลัด

ท่านกราบเรียนว่า

เมื่อมีผู้ช่วยให้เกิดผลรวดเร็วโดยไม่ต้องเสียเวลานาน นิสัยคนเรา ที่ชอบหวังพึ่งผู้อื่น ย่อมจะต้องดำเนินตามทางลัด ด้วยความแน่ใจว่า ต้องดีกว่าตัวเองพยายามไปโดยลำพัง

นอกจากทางไกลไปมาลำบากจริง ๆ

ก็จำต้องตะเกียกตะกายไปด้วยกำลังสติปัญญาของตน แม้จะช้าบ้างก็ทนเอา.

1101. PREFERING SHORTCUT BY NATURE

Ajaan Mun replied:

"When someone is available for help with quick, timely results, people, who by nature prefer to depend on others, will opt for the shortcut, certain that it is better than trying to go it alone.

Except, of course, when the distances involved make traveling there and back entirely impractical.

Then they are obliged to struggle as best thay can, relying on the strength of their own mindfulness and wisdom, even if this does mean slower results.

๑๑๐๒. เกิดความกระจ่างชัดและได้ผลเร็ว

เพราะพระพุทธเจ้า ผู้ทรงรู้เห็นโดยตลอดและทั่วถึง ทรงแก้ปัญหาข้อข้องใจ ย่อมทำให้เกิดความกระจ่างแจ้งชัด และได้ผลรวดเร็ว ผิดกับที่แก้ไขโดยลำพังเป็นไหน ๆ

ดังนั้น บรรดาสาวกที่มีปัญหาข้องใจ จึงต้องมาทูลถาม ให้ทรงพระเมตตาแก้ไข เพื่อผ่านไปได้อย่างรวดเร็วสมปรารถนา

แม้กระผมเอง ถ้าพระองค์ยังทรงพระชนม์อยู่ และอยู่ในฐานะจะพอไปเฝ้าได้ ก็ต้องไปและทูลถามปัญหา ให้สมใจที่หิวกระหายมานาน

ไม่ต้องมาถูไถคืบคลานให้ลำบาก และเสียเวลา ดังที่เป็นมา.

1102. MUCH MORE CLEARLY AND QUICKLY

"Being omniscient, the Lord Buddha could help solve people's problems and resolve their doubts much more clearly and quickly than they could expect to do on their own.

Consequently, disciples of his, who experienced problems or had doubts, felt obliged to seek his advice in order to resolve them as quickly and decisively as possible.

If the Lord Buddha were alive today and I was in a position to visit him, I too would go to ask him questions that I have never been able to resolve to my satisfaction.

In that way I could avoid having to trudge along laboriously, wasting precious time as I've done in the past.

๑๑๐๓. การวินิจฉัยโดยลำพังตนเองแม้ลำบากก็ต้องทำ

เพราะการวินิจฉัยโดยลำพังตัวเองเป็นการลำบากมาก แต่ต้องทำ เพราะไม่มีที่พึ่ง นอกจากตัวต้องเป็นที่พึ่งของตัว ดังที่เรียนแล้ว

ความมีครูอาจารย์สั่งสอนโดยถูกต้องแม่นยำคอยให้อุบาย ทำให้ผู้ปฏิบัติตามดำเนินไปโดยสะดวก ราบรื่น และถึงเร็ว ผิดกับการดำเนินไปแบบสุ่มเดาโดยลำพังตนเองอยู่มาก.

1103. BEING LABORIOUS TASK WE MUST UN-DERTAKE

"Still, reaching definite conclusions on our own, while practicing alone, is a laborious task that we must all undertake, for, as I've mentioned, we must ultimate depend on ourselves.

But having a teacher who elucidates the correct way of practice and then recommends the right methods to follow helps us see practical results quickly and easily.

This contrasts sharply with results we achieve from guesswork when we are practicing alone.

๑๑๐๔. ไม่มีอาจารย์คอยให้อุบายสั่งสอนในสมัยนั้น

ทั้งนี้ เกล้าฯ เห็นโทษในตัวเกล้าฯ เอง แต่ก็จำเป็นเพราะไม่มีอาจารย์คอยให้อุบายสั่งสอนในสมัยนั้น

ทำไปแบบด้นเดาและล้มลุกคลุกคลาน ผิดมากกว่าถูก

แต่สำคัญที่ความหมายมั่นปั้นมือ เป็นเจตนาที่เด็ดเดี่ยวอาจหาญมาก ไม่ยอมลดละล่าถอย

จึงพอมีทางทำให้สิ่งที่เคยขรุขระมาโดยลำดับ ค่อย ๆ กลับกลายคลายตัวออก ทีละเล็กละน้อย พอให้ราบรื่นชื่นใจ

ได้มีโอกาสคืบคลานและเดินได้เป็นลำดับมา พอได้ลืมตาดูโลกดูธรรมได้เต็มตาเต็มใจ ดังที่ได้เรียนให้ทราบตลอดมา.

1104. NO TEACHER TO INSTRUCT THOSE DAYS

"I have seen the disadvantages of such uncertainty in my own practice, but it was an unavoidable situation as I did not have a teacher to instruct me in those days.

I have to make my way tentatively, stumbling and picking myself up, making numerous mistakes along the way.

The crucial factor was my resolve, which remained single-minded and unyielding.

Because it never lapsed, never waned, I was able to smooth out the rough patches in my practice, little by little, until I gradually achieved a true sense of satisfaction.

That contentment gave me the opportunity to get my balance on the path of practice; and this, in turn, allowed me to look deeply into the nature of the world and the nature of Dhamma in the way I've already mentioned."

๑๑๐๕. ไม่รับนิมนต์ไปฉันในบ้าน

ปัญหาระหว่างพระมหาเถระยังมีอยู่อีก แต่ที่เห็นว่าสำคัญได้นำลงบ้างแล้ว จึงขอผ่าน

ขณะท่านพักอยู่กรุงเทพฯ มีผู้มาอาราธนานิมนต์ไปฉันในบ้านเสมอ แต่ท่านขอผ่าน เพราะไม่สะดวกแก่การปฏิบัติต่อสรีรกิจประจำวันหลังจากฉันเสร็จแล้ว.

1105. DECLINING INVITATION OUT TO EAT IN PRIVATE HOMES

The abbot asked many more questions of Ajaan Mun, but having covered the most important ones, I shall past over the rest.

While staying in Bangkok, Ajaan Mun was regularly invited out to eat in private homes, but he declined, for he found it difficult to take care of bodily necessities after he finished eating.

๑๑๐๖. ปัญหาเชิงหยั่งหาความจริงในท่าน

พอควรแก่กาลแล้ว ท่านเริ่มออกเดินทางมาพักโคราช ตามคำอาราธนาของคณะศรัทธาชาวนครราชสีมา

พักที่วัดป่าสาลวัน ขณะพักอยู่ที่นั้นก็มีท่านผู้สนใจมาถามปัญหาหลายราย

มีปัญหาที่น่าคิดอยู่ข้อหนึ่ง ผู้เขียน(ท่านหลวงตาฯ) ฟังจากท่านแล้วยังจำได้ไม่หลงลืม ชะรอยปัญหานั้นจะกลับมาเป็นประวัติท่านอีกก็อาจเป็นได้ จึงบันดาลไม่ให้หลงลืม ทั้งที่ผู้เขียนเป็นคนชอบหลงลืมเก่ง

ปัญหานั้นเป็นเชิงหยั่งหาความจริงในท่านว่า จะมีความจริงมากน้อยเพียงไร สมคำเล่าลือของประชาชนหรือหาไม่

เจ้าของปัญหาก็ลูกศิษย์กรรมฐานเพื่อมุ่งหาความจริงอยู่อย่างเต็มใจจริง ๆ.

1106. ASKING TRUE NATURE HIS ATTAINMENT

When he felt the time was appropriate, Ajaan Mun left Bangkok and headed for Korat where he had been invited to stay by devotees in Nakhon Ratchasima.

Staying at Wat Pa Salawan monastery, he received numerous visitors who came to ask him questions.

There was one which was especially interesting that Ajaan Mun himself recounted to me -- one which I have never forgotten even though I tend to be forgetful.

Perhaps I suspected it would one day form part of his biography!

This question was asked as a means of discovering the true nature of Ajaan Mun's attainment, and whether he was actually worthy of the popular acclaim he received.

The questioner was an ardent student of the way of *kammatthana* who earnestly sought the truth.

๑๑๐๗. มาเพื่อหวังมรรคผลนิพพานอะไรด้วยหรือ

เริ่มต้นปัญหาว่า *เท่าที่ท่านอาจารย์มาโคราชคราวนี้เป็นการมาเพื่ออนุเคราะห์ประชาชนตามคำนิมนต์เพียงอย่างเดียว หรือยังมีหวังเพื่อมรรค ผล นิพพาน อยู่ด้วย ในการรับนิมนต์มาคราวนี้*

ท่านตอบว่า อาตมาไม่หิว อาตมาไม่หลง จึงไม่หาอะไรให้ยุ่งไป อันเป็นการก่อทุกข์ใส่ตัว

คนหิว อยู่เป็นปกติสุขไม่ได้ จึงวิ่งหาโน่นหานี่ เจออะไรก็คว้าติดมือมา โดยไม่คำนึงว่าผิดหรือถูก

ครั้นแล้วสิ่งที่คว้ามาก็มาเผาตัวเองให้ร้อนยิ่งกว่าไฟ.

1107. COMING HOPING STRIVE ANY ATTAINMENT

Questioner: "When you accepted the invitation to come to Korat, was it simply because you want to help your devotees here, or have you also come hoping to strive for the attainment of *magga, phala,* and Nibbana?"

Ajaan Mun: "Being neither hungry nor deluded, I am not searching for anything that would create *dukkha* and cause me trouble.

Hungry people are never content as they are, so they run around searching here and there, latching on to whatever they find without considering if their behavior is right or not.

In the end, their acquisitiveness scorches them like a blazing fire.

๑๑๐๘. ไม่หลงจึงไม่แสวงหา

อาตมาไม่หลง จึงไม่แสวงหาอะไร

คนที่หลงจึงต้องแสวงหา

ถ้าไม่หลงก็ไม่ต้องหา

จะหาไปให้ลำบากทำไม อะไร ๆ ก็มีอยู่กับตัวเองอย่างสมบูรณ์อยู่แล้ว

จะตื่นเงาและตะครุบเงาไปทำไม เพราะรู้แล้วว่าเงาไม่ใช่ตัวจริง

ตัวจริงคือ สัจจะทั้งสี่ ก็มีอยู่ในกายในใจอย่างสมบูรณ์แล้ว

และรู้จนหมดสิ้นแล้ว จะหาอะไรกันอีกถ้าไม่หลง

ชีวิตลมหายใจยังมี และผู้มุ่งประโยชน์กับเรายังมี ก็สงเคราะห์กันไปอย่างนั้นเอง.

1108. NO DELUSION, NOT SEARCHING

"Deluded people are always searching for something.

But I have no delusion, so I am not searching.

Those who are not deluded have no need to search.

Everything is already perfect within their hearts, so why should they bother?

Why should they get excited and grasp at shadows when they know perfectly well that shadows are not genuine truths.

Genuine truths are the Four Noble Truths, and they are already present within the minds and bodies of all living beings.

Having fully understood these truths, I am no longer deluded; so what else would you have me to seek?

I'm still alive and people need my help, so I assist them -- it's as simple as that.

๑๑๐๙. หาคนดีมีธรรมในใจ

หาคนดีมีธรรมในใจนี้ หายากยิ่งกว่าหาเพชรนิลจินดาเป็นไหน ๆ

ได้คนเป็นคนเพียงคนเดียวย่อมมีคุณค่ามากกว่าได้เงินเป็นล้าน ๆ เพราะเงินล้าน ๆ ไม่สามารถทำความร่มเย็นให้แก่โลกได้อย่างถึงใจ เหมือนได้คนดีมาทำประโยชน์

คนดีแม้เพียงคนเดียวยังสามารถทำความเย็นใจให้แก่โลกได้มากมาย และยั่งยืน

เช่น พระพุทธเจ้า และพระสาวกทั้งหลาย เป็นตัวอย่าง.

1109. FINDING GOOD PEOPLE WITH DHAMMA IN HEART

"It's much easier to find precious stones than it is to find good people with Dhamma in their hearts.

One virtuous person is more valuable than all the money in the world, because all that money cannot bring the world the kind of genuine peace and happiness that a beneficient person can.

Just one such individual is capable of bringing so much enduring peace and happiness to the world.

The Lord Buddha and the Arahants are exellent examples of this.

๑๑๑๐. เห็นคุณค่าความดีมากกว่าเงิน

คนดีแต่ละคนมีคุณค่ามากกว่าเงินเป็นก่ายกอง และเห็นคุณค่าแห่งความดีของตนที่จะทำต่อไปมากกว่าเงิน

แม้จะจนก็ยอมจน ขอแต่ให้ตัวดีและโลกมีความสุข

แต่ คนโง่ชอบเงินมากกว่าคนดีและความดี ขอแต่ได้เงิน แม้ตัวจะเป็นอย่างไรไม่สนใจคิด

ถึงจะชั่วช้าลามก หรือแสนโสมมเพียงไรก็ตาม.

1110. REALIZING GOOD DEEDS FAR GREATER VALUE THAN MONEY

"Each virtuous person is more precious than any amount of wealth, and each realizes that good deeds have far greater value than money.

As long as they remain virtuous and people around them are contented, they don't care if they poor.

But fools, preferring money over virtue and virtuous people, will do anything to get money.

They can't be bothered about the consequences of their actions, no matter how wicked or depraved they may be.

๑๑๑๑. รีบคิดเสียแต่บัดนี้

ขนาดนายยมบาลเกลียดกลัวไม่อยากนับเข้าบัญชีผู้ต้องหา กลัวจะไปทำลายสัตว์นรกด้วยกันให้เดือดร้อนฉิบหายก็ไม่ว่า

ขอแต่ได้เงินก็เป็นที่พอใจ

ส่วนจะผิดถูกประการใด ถ้าบาปมีค่อยคิดบัญชีกันเองโดยเขาไม่ยุ่งเกี่ยว

คนดีกับคนชั่ว และสมบัติเงินทองกับธรรม คือคุณงามความดี ผิดกันอย่างนี้แล

ใครมีหูมีตา ก็รีบคิดเสียบัดนี้ อย่าให้ทันสายเกินไปจะหมดหนทางเลือกเฟ้น.

1111. SHOULD THINK ABOUT THIS RIGHT NOW

"Even the devil is so disgusted and so fearful they will wreak havoc among the denizens of hells that he's reluctant to accept them as inmates.

But such fools care about only one thing: getting their hands on some money, no matter how ill-gotten.

Let evil settle the accounts, and to hell with the devil!

Virtuous people versus wicked people, material wealth versus the virtues of Dhamma, this is how they differ.

Sensible people should think about them right now before it's too late to choose the correct path.

๑๑๒. กรรมให้ผลต่างกัน

การให้ผล ก็ต่างกัน สุดแต่กรรมของตนจะอำนวย

จะทักท้วงหรือคัดค้านไม่ได้ กรรมอำนวยให้อย่างใด ต้องยอมรับเอาอย่างนั้น

ฉะนั้น สัตว์โลกจึงต่างกัน ทั้ง ภพกำเนิด รูปร่าง ลักษณะ จริต นิสัย สุข ทุกข์

อันเป็นสมบัติประจำตัวของแต่ละราย แบ่งหนักแบ่งเบากันไม่ได้

ใครมีอย่างไรก็หอบหิ้วไปเอง.

1112. DEPEND ON *KAMMA* WE MAKE

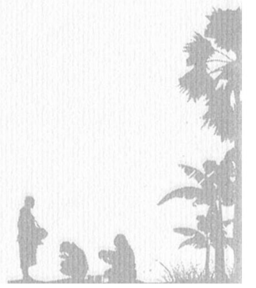
"Ultimately the varying results that we experience depend on the *kamma* we make.

We have no choice but to accept the consequences dictated by our *kamma* -- remonstrations are of no avail.

It's for this very reason that living beings differ so widely in everything from the type of existence they are born into, with their different bodily forms and emotional temperaments, to the degrees of pleasure and pain they experience.

All such things form part of one's own personal makeup, a personal destiny for which each of us must take full responsibility.

We must each bear our own burden.

๑๑๑๓. เป็นกฎของกรรม

ดีชั่ว สุขทุกข์ ก็ยอมรับ ไม่มีอำนาจปฏิเสธได้

เพราะไม่ใช่แง่กฎหมาย แต่เป็นกฎของกรรม หรือกฎของตัวเองที่ทำขึ้น มิใช่กฎของใครไปทำให้ ตัวทำเอาเอง

ถามอาตมาเพื่ออะไรอย่างนั้น

การตอบปัญหาท่านคราวนี้ รู้สึกเข้มข้นพอดู นี้ทราบจากท่านเอง และพระที่ติดตามเล่าให้ฟัง รู้สึกว่าถึงใจและจำไม่ลืม.

1113. KARMIC LAW OF CAUSE AND EFFECT

"We must accept the good and the bad, the pleasant and the painful experiences that come our way, for no one has the power to disown these things.

The karmic law of cause and effect is not a judical law: it is the law of our very existence -- a law which each one of us creates independently.

Why have you asked me this question anyway?"

This remarkbly robust response, which I heard about from Ajaan Mun as well as from a monk who accompanied him on that occation, was so impressive that I have never forgotten it.

๑๑๑๔. มิใช่พระธรรมดา

เขาตอบท่านว่า

ขอประทานโทษ พวกกระผมได้ยินกิตติศัพท์กิตติคุณท่านอาจารย์ โด่งดังมานานแล้ว

ไม่ว่าครูอาจารย์ หรือพระเณรองค์ใด ตลอดฆราวาสใครพูดถึงอาจารย์ล้วนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า อาจารย์มิใช่พระธรรมดา

ดังนี้ จึงกระหายอยากฟังเมตตาธรรมท่าน แล้วได้เรียนถามไปตามความอยากความหิว

แต่ไม่มีความฉลาดรอบคอบในการถาม ซึ่งอาจจะทำความกระเทือนแก่ท่านอยู่บ้าง.

1114. BEING NO ORDINARY MONK

Questioner:

"Please forgive me, but I have heard your excellent reputation praised far and wide for a long time now.

Monks and lay people alike all say the same thing: Ajaan Mun is no ordinary monk.

I have longed to hear your Dhamma myself, so I asked you that question with this desire in mind.

Unfortunately, the lack of discretion in the way I asked may have disturbed you somewhat.

๑๑๑๕. ได้รับความแจ้งชัดเกินคาดหมาย

กระผมก็สนใจปฏิบัติมานานพอสมควร จิตใจนับว่าได้รับความเย็นประจักษ์เรื่อยมา

ไม่เสียชาติที่เกิดมาพบพระศาสนา และยังได้กราบไหว้ครูอาจารย์ผู้ศักดิ์สิทธิ์ วิเศษด้วยการปฏิบัติและคุณธรรม

แม้ปัญหาธรรมที่เรียนถามวันนี้ ก็ได้รับความแจ้งชัดเกินคาดหมาย

วันนี้เป็นหายสงสัยเด็ดขาด ตามภูมิของคนยังมีกิเลสที่ยังอยู่ก็ตัวเองเท่านั้น จะสามารถปฏิบัติให้ได้ให้ถึงมากน้อยเพียงใด.

1115. CLEAR AND PRECISE ANSWER EXCEEDING EXPECTATIONS

"I've had a keen interest in practice for many years, and my heart has definitely become more and more peaceful throughout that time.

I feel that my life has not been wasted, for I have been fortunate enough to encounter the Buddhasasanaa and now have paid homage to a renowned teacher revered for his excellent practice and superb virtue.

The clear, precise answer you gave me a moment ago exceeded my expectations.

Today my doubts have been allayed, at least as far as is possible for one still burdened with *kilesas.*

It's now up to me to carry on with my own practice as best I can."

๑๑๖. เคยหิวเคยหลงมาพอแล้ว

ท่านตอบซ้ำอีกว่า

โยมถามมาอย่างนั้น อาตมาก็ต้องตอบไปอย่างนั้น เพราะอาตมาไม่หิวไม่หลง

จะให้อาตมาไปหาอะไรอีก

อาตมาเคยหิวเคยหลงมาพอแล้ว ครั้งปฏิบัติที่ยังไม่รู้เรื่องรู้ราวอะไรโน้น

อาตมาแทบตายอยู่ในป่าในเขาคนเดียว ไม่มีใครไปเห็น

จนพอลืมหูลืมตาได้บ้าง จึงมีคนนี้ไปหา คนนั้นไปหา แล้วร่ำลือกันว่าวิเศษอย่างนั้นอย่างนี้

ขณะอาตมาสลบสามหน รอดตายครั้งนั้น ไม่เห็นใครทราบและร่ำลือบ้าง

จนเลยขั้นสลบและขั้นตายมาแล้ว

จึงมาเล่าลือกันหาประโยชน์อะไร.

1116. ENOUGH HUNGER AND DELUSION

Ajaan Mun:

"The way you phrased your question prompted me to answer as I did, for in truth I am neither hungry nor deluded.

What else would you have me search for?

I had enough of hunger and delusion back in the days when I was still inexperienced in the way of practice.

Back then, no one was aware of how I nearly died striving in the mountains and forests before I felt secure in my practice.

It was only later as people began to seek me out that my fame started to spread.

But I didn't hear anyone praising me at the time when I passed out, unconscious, three times and barely survived to tell about it.

This renown came only long after the event.

Now everyone lauds my achievements, but what's the use in that?

๑๑๑๗. เกาให้ถูกที่คัน

อยากได้ของดี ที่มีอยู่กับตัวเราทุกคน ก็พากันปฏิบัติเอาทำเอา

เมื่อเวลาตายแล้ว จึงพากันวุ่นวายหานิมนต์พระมาให้บุญกุสลามาติกา

นั่นไม่ใช่เกาถูกที่คันนะ จะว่าไม่บอก

ต้องรีบเกาให้ถูกที่คันเสียแต่บัดนี้ โรคคันจะได้หาย คือเร่งทำความดีเสียแต่บัดนี้ จะได้หายห่วงหายหวงกับอะไร ๆ ที่เป็นสมบัติของโลก

มิใช่สมบัติอันแท้จริงของเรา แต่พากันจับจองเอาแต่ชื่อของมันเปล่า ๆ

ตัวจริงไม่มีใครเหลียวแล.

1117. SCRATCHING THE PLACE THAT ITCHES

"If you want to discover the superior qualities letent within yourselves, then you must take the initiative and practice.

It's no use waiting until you are dead and then invite monks to chant auspicious verses for your spiritual benefit.

That's not what we call 'scratching the place that itches' -- don't say I didn't warn you.

If you want to get rid of that itch, you must hurry and immediately scratch the right place; that is, you must intensify your efforts to do good in order get rid of your attachment and concern for all material things of this world.

Possessions like wealth and property do not belong to us -- we lay claim to them in name only.

In doing so, we overlook our true worth.

๑๑๘. ผู้พ้นทุกข์ได้ด้วยการสร้างความดีใส่ตน

สมบัติในโลก เราแสวงหามาเป็นความสุขแก่ตัว ก็พอหาได้

จะแสวงหามาเป็นไฟเผาตัว ก็ทำให้ฉิบหายได้จริง ๆ

ข้อนี้ ขึ้นอยู่กับความฉลาดและความโง่เขลาของผู้แสวงหาแต่ละราย

ท่านผู้พ้นทุกข์ไปได้ ด้วยความอุตส่าห์สร้างความดีใส่ตนจนกลายเป็นสรณะของพวกเรา

จะเข้าใจว่าท่านไม่เคยมีสมบัติเงินทองเครื่องหวงแหนอย่างนั้นหรือ

เข้าใจว่า เป็นคนร่ำรวยสวยงามเฉพาะสมัยพวกเราเท่านั้นหรือ

จึงพากันรัก พากันหวง พากันห่วง จนไม่รู้จักเป็นรู้จักตาย.

1118. TRANSCENDING *DUKKHA* BY ACCUMULATING VIRTUOUS QUALITIES

"The wealth we accumulate in this world can be used wisely to bring us some measure of happiness.

But if we're very stupid, it can soon become a blazing fire that completely destroys us.

The venerable individuals who transcended *dukkha* in age past did so by accumulating virtuous qualities within themselves until they became an important source of refuge for all of us.

Perhaps you think they had no cherished possessions in those days.

Do you honestly believe that wealth and beauty are something unique to the present day and age?

Is that why you're so immoderate and self-indulgent?

๑๑๑๙. เตรียมทราบไว้เสียแต่บัดนี้

บ้านเมืองเราสมัยนี้ไม่มีป่าช้าสำหรับฝังหรือเผาคนตายอย่างนั้นหรือ

จึงสำคัญว่าตนจะไม่ตาย

และพากันประมาทจนลืมเนื้อลืมตัว กลัวแต่จะไม่ได้กินได้นอน กลัวแต่จะไม่ได้เพลิดได้เพลิน ประหนึ่งโลกจะดับสูญจากไปในเดี๋ยวนี้

จึงพากันรีบตักตวงเอาแต่ความไม่เป็นท่าใส่ตนแทบหาบไม่ไหว

อันสิ่งเหล่านี้ แม้แต่สัตว์เขาก็มิได้เหมือนมนุษย์เรา อย่าสำคัญตนว่าเก่งกาจ สามารถฉลาดรู้ ยิ่งกว่าเขาเลย

ถึงกับสร้างความมืดมิดปิดตา ทับถมตนเอง จนไม่มีวันสร่างซา

เมื่อถึงเวลาจนตรอก อาจจนยิ่งกว่าสัตว์ ใครจะไปทราบได้

ถ้าไม่เตรียมทราบไว้เสียแต่บัดนี้ ซึ่งอยู่ในฐานะที่ควร.

1119. START LAYING GROUNDWORK FOR PROPER UNDERSTANDING

"Is our country so lacking in cemeteries to cremate or bury the dead that you figure you won't have to die?

Is that why you're so rashly overconfident?

You are constantly worried about what you will eat and how you will sleep and how to keep yourself entertained, as if the world were about to vanish at any moment and take everything with it.

So you rush around scooping up such a mass of useless stuff that you can hardly lug it all around.

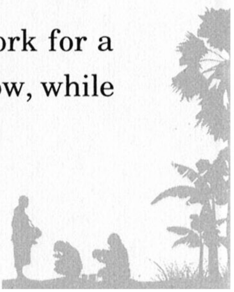
Even animals don't indulge themselves to that extent, so you shouldn't assume that you are so much more exalted and clever than they are.

Such blind ignorance will only make matters much worse.

Should you fall on hard times in the future, who knows?

You may find yourself even more destitute than the animals you disparage.

You should start laying the groundwork for a propper understanding of this matter right now, while you are still in a position to do so.

๑๑๒๐. แทนที่จะแก้ไขตัวแต่กลับตำหนิคำสอน

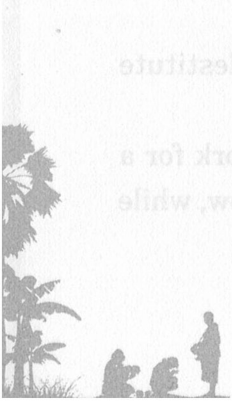
อาตมาต้องขออภัยด้วย ถ้าพูดหยาบคายไป แต่คำพูดที่สั่งสอนให้คนละชั่ว ทำดี

ยังจัดเป็นคำหยาบคายอยู่ แล้วโลกเราก็จะถึงคราวหมดสิ้นศาสนา เพราะไม่มีผู้ยอมรับความจริง

การทำบาปหยาบคาย มีมาประจำตนแทบทุกคน ทำให้ผลเป็นทุกข์

ตนยังไม่อาจรู้ได้ และตำหนิมันบ้าง พอมีทางคิดแก้ไข

แต่กลับตำหนิคำสั่งสอนว่า หยาบคาย นับว่าเป็นโรคที่หมดหวัง.

1120. TO FAULT THE TEACHINGS INSTEAD REMEDY ONE'S OWNSELF

"I must apologize for speaking so harshly, but it is necessary to use harsh language to persuade people to abandon evil and do good.

When nobody is willing to accept the truth, this world of ours will see the *sasanaa* come to an end.

Virtually everyone has done a certain amount of gross, evil *kamma* in the past for which they must inevitably suffer the consequences.

People who still do not understand this are unlikely to see their own faults enough to remedy the situation.

Instead, they tend to fault the Teaching for being too severe -- and so the situation remains hopeless."

๑๑๒๑. เพื่อสงวนธรรมที่ท่านเมตตาแสดง

ตอนนี้ (ท่านหลวงตาฯ) ต้องขออภัยท่านสุภาพชนทั้งหลายที่ได้บังอาจเขียนแบบคนไม่มีสติอยู่กับตัวเอาเลย

ทั้งนี้ ความมุ่งหมายเพื่อสงวนธรรมที่ท่านเมตตาแสดงในบางครั้ง

ให้คงเส้นคงวาไว้บ้าง

เพื่อบางท่านได้พิจารณาถือเอาความจริงในธรรมนี้

ไม่อยากให้ลดลงจากระดับเดิมของท่าน

จึงพยายามหลับหูหลับตาเขียนไปตามเนื้อหา.

1121. TO PRESERVE THE WAY HE TEACHING DHAMMA

At this point the author would like to apologize to all you gentle readers for having been so presumptuous and indiscreet in what I've just written.

My purpose was to preserve for posterity the way that Ajaan Mun taught Dhamma on certain occasions.

I tried to present it in a manner that reflected his speech as accurately as possible.

I wanted to record it for the sake of those wishing to contemplate the truth of his teaching.

Being thus reluctant to reduce the forcefulness of his remarks, I tried to disregard any qualms I had and wrote precisely what he said.

๑๑๒๒. ไม่สามารถจดจำได้ทุกบททุกบาท

สำหรับปัญหาธรรมนั้น ไม่ว่าท่านไปพักที่ไหน มีคนมาเรียนถามมิได้ขาด

แต่ไม่สามารถจดจำได้ทุกบททุกบาท ทั้งอาจารย์ทั้งหลายที่กรุณาให้ต้นฉบับมาแต่ละองค์ และผู้เขียน (ท่านหลวงตาฯ) จำมาเอง

ประโยคใดที่สะดุดใจ ประโยคนั้นก็จำไว้ได้ และบันทึกไว้

ประโยคที่ไม่สะดุดใจก็หลงลืม จำต้องปล่อยให้ผ่านไป.

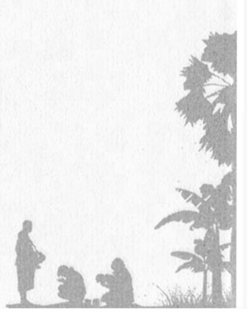
1122. CANNOT RECALL ALL QUESTIONS AND ANSWERS

Wherever Ajaan Mun sojourned, people constantly came to see him about Dhamma questions.

Unfortunately, I cannot recall all the questions and answers that have been recounted to me over the years by monks who were present on those occasions.

I noted down and remember only those answers which especially impressed me.

I have forgotten those that failed to make a strong impression; and now they are gone.

๑๑๒๓. เดินทางต่อไปจังหวัดอุดรธานี

ท่านพักนครราชสีมาพอสมควรแล้ว ออกเดินทางต่อไปจังหวัดอุดรธานี

มาถึงขอนแก่น ทราบว่าพี่น้องชาวขอนแก่นไปรอรับท่านที่สถานีคับคั่ง และพร้อมกันอาราธนานิมนต์ท่านให้ลงแวะพักเมตตาที่ขอนแก่นก่อน แล้วค่อยเดินทางต่อไปอุดรฯ

แต่ท่านไม่อาจแวะตามคำนิมนต์ได้ จึงพากันพลาดหวังไปบ้างในโอกาสที่ควรจะได้นั้น.

1123. RESUME HIS JOURNEY TO UDON THANI

After a suitable interval, Ajaan Mun left Nakhon Ratchasima to resume his journey to Udon Thani.

When his train pulled into the station at Khon Kaen, a crowd of local people were waiting to invite him to break his journey there and stay in Khon Kaen for awhile.

Since he was unable to accept the invitation, his devotees in Khon Kaen were disappointed at missing the opportunity to meet with him.

๑๑๒๔. จำพรรษาที่วัดโนนนิเวศน์

เมื่อท่านถึงอุดรฯ ทราบว่า ท่านตรงไปพักวัดโพธิสมภรณ์กับท่านเจ้าคุณธรรมเจดีย์ ก่อน

มีประชาชนจาก จังหวัดหนองคาย บ้าง สกลนคร บ้าง อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดอุดรฯ บ้าง มารอกราบนมัสการท่าน

จากวัดโพธิสมภรณ์ ก็ไปพักที่วัดโนนนิเวศน์ และจำพรรษาที่นั่น.

1124. REMAINING RAINS RETREAT NON NIWET MONASTERY

Finally arriving in Udon Thani, Ajaan Mun went to stay with Chao Khun Dhammachedi at Wat Bodhisomphon monastery.

People from the provinces of Nong Khai and Sakon Nakhon, as well as Udon Thani, were waiting there to pay their respects.

From there he proceeded to Wat Non Niwet monastery where he remained for the rainy season retreat.

๑๑๒๕. พระธรรมเจดีย์ (จูม พนฺธุโล)

เวลาท่านจำพรรษาที่วัดโนนนิเวศน์ ทราบว่า ท่านเจ้าคุณธรรมเจดีย์ วัดโพธิฯ ได้พาคณะศรัทธา ทั้งข้าราชการและพ่อค้า ประชาชน ไปรับโอวาทท่านทุกวันพระ ตอนเย็น ๆ มิได้ขาด

เพราะ ท่านเจ้าคุณธรรมฯ เอง อุตส่าห์เดินทางไปอาราธนานิมนต์ท่านอาจารย์มั่น ที่จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งไกลแสนไกล

และยังอุตส่าห์ด้นดั้นเข้าไปจนถึงที่อยู่ของท่านด้วย จึงได้องค์ท่านมาโปรดชาวอุดรฯ เป็นต้น สมความปรารถนา

ท่านเจ้าคุณธรรมฯ จึงเป็นผู้มีพระคุณมากแก่พวกเราที่ได้เห็น ได้ยินธรรมท่าน เวลามาถึงอุดรฯ แล้ว.

1125. CHAO KHUN DHAMMACHEDI

Once a week on observance day, during the rains retreat that year, Chao Khun Dhammachedi took a group of public officials and other lay supporters to hear Ajaan Mun's Dhamma talks in the evening.

It was, of course, Chao Khun Dhammachedi himself who had taken so much trouble to invite Ajaan Mun to return to Udon Thani.

He had trekked through the thick forests of Chiang Mai to personally offer that auspicious invitation.

All of us, who met Ajaan Mun and heard his Dhamma after he arrived in Udon Thani, owe Chao Khun Dhammachedi a sincere debt of gratitude.

๑๑๒๖. รักและเลื่อมใสท่านมาก

ปกติ ท่านเจ้าคุณ เป็นผู้สนใจในธรรมปฏิบัติเป็นประจำนิสัยมาดั้งเดิม

ถ้าพูดคุยธรรมกับท่าน นานเท่าไรท่านไม่แสดงอาการเหน็ดเหนื่อยให้ปรากฏเลย

ยิ่งเป็นธรรมฝ่ายปฏิบัติ ด้วยแล้ว ท่านยิ่งชอบเป็นพิเศษ

ท่านรักและเลื่อมใสท่านอาจารย์มั่นมาก

เวลาท่านพระอาจารย์มั่นอยู่อุดรฯ ท่านเป็นผู้เอาใจใส่เป็นพิเศษ และคอยสอบถามความสุขทุกข์ท่านอาจารย์จากใครต่อใครอยู่เสมอ

นอกจากนั้น ยังพยายามชักชวนประชาชนไปรู้จักและสนิทสนมกับท่านอาจารย์อยู่เสมอ

ถ้าเขาไม่กล้าไป ท่านเป็นผู้พาไปเอง โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย

คุณธรรมท่านในข้อนี้ รู้สึกว่าเด่นมากเป็นพิเศษ และน่าเลื่อมใสมาก.

1126. GREAT RESPECT AND AFFECTION

Chao Khun Dhammachedi was always keenly interested in the way of practice.

He never tired of talking about Dhamma, no matter how long the conversation lasted.

He was especially appreciative when the Dhamma discussion dealt with meditation practice.

He felt great respect and affection for Ajaan Mun.

Therefore, he took a special interest in the well-being while he stayed in Udon Thani, constantly asking people who had seen Ajaan Mun recently how he was getting along.

In addition, he always encouraged people to meet with Ajaan Mun and get to know him.

He would even tirelessly escort those who did not dare go alone.

His efforts in that respect were outstanding and truly admirable.

๑๑๒๗. ชอบออกไปวิเวกอยู่ตามบ้านนอก

ออกพรรษาแล้ว อากาศแห้งแล้ง ท่านอาจารย์ชอบออกไปวิเวกอยู่ตามบ้านนอก เพื่อบำเพ็ญสมณธรรมตามนิสัย

บ้านหนองน้ำเค็ม ที่อยู่ห่างตัวเมืองราว ๓๐๐ เส้น เป็นหมู่บ้านที่ท่านชอบไปพักเป็นเวลานาน ๆ

หมู่บ้านนี้มีป่าไม้ร่มรื่นดี เหมาะกับการบำเพ็ญธรรม.

1127. PREFERRING WANDER OFF COUNTRYSIDE

During the dry season following the rains retreat, Ajaan Mun preferred to wander off into the countryside, seeking seclusion where he could practice the way of Dhamma in a manner most suitable to his character.

He liked to stay in the vicinity of Ban Nong Nam Khem village, which was located about seven miles from the town of Udon Thani.

He lived for long periods in the area because it had pleasant forests that were conducive to meditation practice.

๑๑๒๘. ทำประโยชน์แก่ประชาชน พระเณร อย่างมากมาย

ท่านพักจำพรรษาอยู่จังหวัดอุดรฯ นับว่าได้ทำประโยชน์แก่ประชาชน พระเณร อย่างมากมาย แถบจังหวัดและอำเภอใกล้เคียงกับจังหวัดอุดรฯ ที่ท่านพักอยู่

มีประชาชน และพระสงฆ์ ทยอยกันมาบำเพ็ญกุศล และสดับธรรมท่าน มิได้ขาด

เพราะท่านเหล่านี้ โดยมาก ก็เคยเป็นลูกศิษย์เก่าแก่สมัยที่ท่านมาบำเพ็ญอยู่ ก่อนเดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่ แล้ว

ดังนั้น เมื่อทราบว่าท่านมา จึงต่างมีความดีใจ กระหยิ่มยิ้มแย้ม อยากมาพบมาเห็น และทำบุญให้ทาน สดับตรับฟังโอวาท กับท่าน.

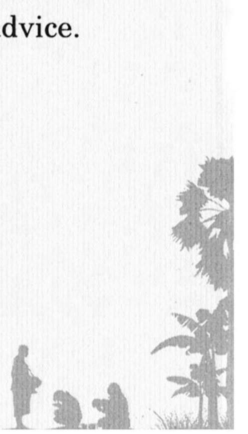
1128. GREATLY BENEFITED MONKS AND GENERAL PUBLIC

His presence in Udon Thani during the rains retreat greatly benefited both the monks and the general public from the town and surrounding districts.

As news of his arrival spread, monks and lay people from the area gradually began to converge on the monastery where he resided in order to practice with him and hear his Dhamma.

Most of these people had been disciples of his from the time he lived in the area before going to Chiang Mai.

Upon receiving word that he had returned, they were overjoined at the prospect of seeing him again, offering him alms, and hearing his advice.

๑๑๒๙. อายุท่านยังไม่แก่นัก

ในระยะนั้น อายุท่านยังไม่แก่นัก ราว ๗๐ ปี

การไปมาในทิศทางใดก็พอสะดวกอยู่บ้าง

ประกอบกับท่านมีนิสัยคล่องแคล่วว่องไว ลุกง่ายไปเร็วอยู่ด้วย และไม่ชอบอยู่ในที่แห่งเดียวเป็นประจำ

ชอบเที่ยวซอกแซกตามป่าตามเขา ที่เห็นว่าสงบสงัดปราศจากสิ่งก่อกวน.

1129. NOT VERY OLD YET

He was not very old yet, being only about 70 then.

He was still able to get around without much trouble.

By nature he tended to be quick and agile anyway, always ready to get up and move on, never staying too long in one place.

He much preferred to wander with no specific destination, hiking through the mountains and forests where life was peaceful and undisturbed.

๑๑๓๐. ปัญหาเกี่ยวกับบุพเพสันนิวาส

ที่อุดรฯ ก็ปรากฏว่ามีผู้มาเรียนถามปัญหาธรรมกับท่านบ่อย ๆ เช่นที่อื่น ๆ เหมือนกัน

ปัญหาที่เขาถามท่าน มีคล้ายคลึงกับปัญหาที่ผ่านมาแล้วก็มี ที่แปลกต่างกันออกไปตามความคิดเห็นของผู้ถามก็มี

ที่คล้ายคลึงกันได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับบุพเพสันนิวาสของสัตว์ที่เคยสร้างความดีมาเป็นลำดับ ไม่ละนิสัยวาสนาของตน หนึ่ง

บุพเพสันนิวาสของสามีภริยาที่เคยครองรักอยู่ร่วมกันมา หนึ่ง

ทั้งสองข้อนี้ ท่านว่า มีผู้สงสัยถามมากกว่าข้ออื่น ๆ.

1130. QUESTIONS ABOUT PAST-LFE ASSOCIATIONS

In Udon Thani, just as they had other places, the local people often came to Ajaan Mun with questions.

While some of their questions were very similar to the ones that he had received many times before, the more unusual ones arose from the views and opinions of certain individuals.

Among the more commonly asked questions were those dealing with past-life associations of living beings who have developed virtuous qualities together over a period of many lives, and how such inherent character traits have continuity in their present lives.

Other questions dealt with past-life associatios of husbands and wives who had lived together happily for many lifetimes.

Ajaan Mun said that people had more doubts about these questions than any others.

๑๑๓๑. ต้องมีการก่อตั้งเจตนาขึ้นมา

ในข้อแรก ท่านมิได้ระบุปัญหาที่เขาถามลงอย่างชัดเจนว่าเขาถามอย่างนั้น ๆ

เป็นแต่ท่านปรารภแล้วอธิบายไปเองทีเดียวว่า

สิ่งเหล่านี้ ต้องมีการริเริ่มก่อตั้งเจตนาขึ้นมา ให้เป็นทางเดินแห่งภพชาติ ของผู้จะเกี่ยวข้องกับตน และตนจะเกี่ยวข้องกับผู้นั้น.

1131. MUST ORIGINATE VOLITIONAL INTENT

As for the first question, Ajaan Mun did not specify the exact nature of what he was asked.

He merely mentioned the question of past-life associations in a general way and gave his explanation:

"Things like this must originate with the establishment of volitional intent, for that determines the way the lives of specific individuals become interrelated."

๑๑๓๒. รู้ได้อย่างไรว่าเป็นบุพเพสันนิวาสหรือไม่ใช่

ส่วนข้อต่อมา ท่านระบุปัญหาที่เขาถาม ว่า

คำว่า บุพเพสันนิวาส นี้ เราจะรู้ได้อย่างไรว่า

หญิงชายรักกันอย่างนี้ เป็นบุพเพสันนิวาส รักกันอย่างนั้น ไม่ใช่บุพเพสันนิวาส และ อยู่ร่วมกันกับคนนี้ เป็นบุพเพสันนิวาส อยู่ร่วมกันกับคนนั้น มิใช่บุพเพสันนิวาส

ท่านตอบว่า

สำหรับพวกเรา ยากจะมีทางทราบได้ว่า รักอย่างนั้นและรักคนนั้นเป็นบุพเพสันนิวาส รักอย่างนั้นและรักคนนั้นมิใช่บุพเพสันนิวาส

ก็รักและอยู่ร่วมกันไปแบบคนตาบอด

เกิดความหิวจัด คว้าอาหารมารับประทาน นั่นแล

อะไรถูกมือ ก็รับไป พอประทังชีวิตไปวันหนึ่ง ๆ.

1132. DISTINGUISHING PAST-LIFE CONNECTIONS OR NOT

The second question was more specific:

How it is possible to determine whether the love between a man and a woman has been preordained by previous association in lives past?

How can we distinguish between a loving relationship based on past-life connections and one which is not?

Ajaan Mun replied:

"It is very difficult to know with any certainty whether or not our love for this person or our relationship with that person has its roots in a mutual affinity developed over many lifetimes.

For the most part, people fall in love and get married rather blindly.

Feeling hungry, a person's tendency is to just reach out and grap some food to satisfy that hunger.

They will eat whatever is available as long as it is sufficient for their day-to-day needs.

๑๑๓๓. หาเจอได้ยากมาก

บุพเพสันนิวาส ก็เช่นเดียวกัน

ทั้งที่มีอยู่กับ สัตว์ บุคคล ทั่วไป แต่จะคว้าถูกจุดของบุพเพสันนิวาส คือ รักและอยู่ร่วมกับผู้เคยเป็นบุพเพสันนิวาสกันนั้น เป็นสิ่งที่หาเจอได้ยากมาก

เนื่องจากกิเลสตัวรัก ๆ นี้ มันมิได้ไว้หน้าใคร และมิได้รอคอยให้บุพเพสันนิวาสมาวินิจฉัย หรือตัดสิน ก่อนมัน

ขอแต่ว่า เป็นหญิงหรือเป็นชายที่ต้องกับเพศและนิสัยของมันแล้ว เป็นต้องรัก และคว้าดะไปเลย.

1133. NOT EASY FINDING

"The same can be applied to past-life associations as well.

Although such relationships are a common feature of life in this world, it is not at all easy to find genuine cases of people who fall in love and get married simply due to a long-standing past-life association.

The problem is, the *kilesas* that cause people to fall in love don't spare anyone's blushes, and they certainly don't wait patiently to give past-life affinities a chance to have a say in the matter first.

All the *kilesas* ask is that there be someone of the opposite sex who suits their fancy -- that's enough for passion to arise and impulsively grab a hold.

๑๑๓๔. เรื่องกิเลสตัวรัก

กิเลสตัว รัก นี่แล พาให้คนเป็นนักสู้ แบบไม่รู้จักเป็น รู้จักตาย ไม่รู้จักสูงจักต่ำ ไม่รู้จักใกล้จักไกล ไม่รู้จักเลือกสรร ปันแบ่ง ว่ามากไปหรือน้อยไป ควรหรือไม่ควรเพียงใด

มีแต่จะ สู้ตาย เอาท่าเดียว ไม่ยอมแพ้

แม้จะพลาดท่า หรือตายไป ก็ยังไม่ยอมทิ้งลวดลาย ที่เคยเป็น นักต่อสู้ เอาเลย

นี่แล เรื่องของกิเลสตัว รัก

มันแสดงตัวเด่นอยู่ในหัวใจของสัตว์โลกอย่างเปิดเผย ไม่ยอมอยู่ใต้อำนาจใครเอาง่าย ๆ.

1134. *KILESAS* CAUSING PEOPLE FALL IN LOVE

"Those *kilesas* that cause people to fall in love can turn ordinary people into 'fighters' who will battle desparately to the bitter and without respect for modesty or moderation, no matter what the consequences might be.

Even if they see they have made a mistake, they will still refuse to admit defeat.

Even the prospect of death cannot make them abandon their fighting style.

This is what the *kilesas* that cause people to fall in love are all about.

Displaying themselves conspicuously in people's hearts, they are extremely difficult to control.

๑๑๓๕. ไม่ควรปล่อยให้กิเลสวิ่งแซงหน้าไปถ่ายเดียว

ผู้ต้องการมีหลักฐานและความมีประมาณ เป็นเครื่องทรงตัวไว้บ้าง จึงไม่ควรปล่อยให้มันวิ่งแซงหน้าไปตามนิสัยโดยถ่ายเดียว

ควรมีการหักห้ามกันบ้าง พอมีทางตั้งตัว แม้จะไม่ทราบบุพเพสันนิวาสของตัว ก็ยังพอมีทางยับยั้งใจได้บ้าง ไม่ถูกมันจับถูไถ เข้าถ้ำเข้ารู ลงเหวตกบ่อ ไปท่าเดียว.

1135. SHOULD AVOID GIVING *KILESAS* CHARGE AHEAD UNCHECKED

"Anyone who wants to be a reasonable, responsible person should avoid giving these *kilesas* their head, never permitting them to charge on ahead unchecked.

So you must exercise enough self-control to insure that, even if you know nothing about your past-life associations, you will still have an effective means of reining in your heart -- a means of avoiding being dragged through the mire and down a steep, dark precipice.

๑๑๓๖. ควรมีสติหักห้ามอยู่เสมอ

ความรู้บุพเพสันนิวาสของตนนี้ ถ้าไม่ใช่นักปฏิบัติจิตภาวนาซึ่งมีนิสัยในทางรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ก็ยากที่จะทราบได้

แต่อย่างไรก็ตาม เราควรมีสติหักห้ามมันอยู่เสมอ

อย่าปล่อยให้มันพาไหลลงสู่ที่โสมม แบบน้ำล้นฝั่งไม่มีอะไรกั้น ก็แล้วกัน

ยังพอจะมีหวังครองตัวไปได้ ไม่จอดจมหล่มลึกลงในกลางทะเลแห่งความรัก อันไม่มีประมาณ โดยถ่ายเดียว.

1136. MUST HAVE ENOUGH PRESENCE OF MIND

"Unless you are an accomplished meditator with an aptitude for perceiving various types of phenomena, you will find it very difficult to access knowledge about your past lives.

Whatever the case, you must always have enough presence of mind to maintain proper self-control.

Don't let those offensive *kilesas* burst their banks, pouring out like flood waters with no levee to contain them.

Thus you will be able to avoid sinking deep into the great quagmire of unbridled love."

๑๑๓๗. ปรารถนาจะให้ได้พบกันทุกชาติ

เขาถามท่านอีกปัญหาหนึ่งว่า ระหว่างสามีภริยา ที่อยู่ร่วมกันด้วยความผาสุกเย็นใจตลอดมา ไม่ประสงค์จะให้พลัดพรากจากกันในภพต่อไป เกิดในชาติใดภพใด ขอให้ได้เป็นสามีภริยากันตลอดไป จะปฏิบัติอย่างไรจึงจะสมหวัง

ถ้าต่างคนต่างตั้งความปรารถนาให้ได้พบกันทุกภพชาติ จะเป็นไปได้ไหม

ท่านตอบว่า

ความปรารถนานั้น เป็นเพียงเส้นทางเดินของจิตใจผู้มุ่งหมายเท่านั้น ถ้าไม่ดำเนินตามความปรารถนา ก็ไม่เกิดประโยชน์ตามความมุ่งหมาย.

1137. WISHING REMAIN TOGETHER NEXT LIFE

Questioner:

"What should a husband and wife, who have lived together happily in this life and wish to remain together in the next life, do to insure that they'll be reborn together in the future?

Is it enough that they both hold the same desire for meeting again in future lives?

Ajaan Mun:

"That desire merely creates the prospect of achieving one's intended objective; but if that desire is not accompanied by concrete action it will not bring the expected results.

๑๑๓๘. ยกตัวอย่าง

เช่น คนต้องการเป็นคนร่ำรวย

แต่เกียจคร้านในการแสวงหาทรัพย์ ความร่ำรวยก็เป็นไปไม่ได้

ต้องอาศัยความขวนขวาย ตามเจตนาจำนงที่ตั้งไว้ด้วย จึงจะสมหวัง.

1138. TAKE AN EXAMPLE

"Take the example of someone who desires to be rich.

If that person is too lazy to go out and earn his wealth, then there is no way he'll ever be rich.

To stand any chance of success, an attention must be supported by a concerted effort toward reaching that goal.

๑๑๓๙. การครองคู่สามีภริยาก็เช่นเดียวกัน

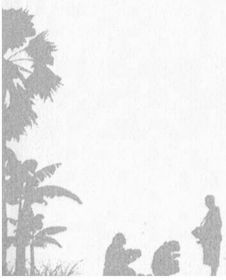
นี่ก็เหมือนกัน ถ้าต้องการเป็นสามีภริยา ครองรักกันอย่างมีความสุข ทุกภพทุกชาติไป

ไม่อยากพลัดพรากจากกัน ต้องมีจิตใจ คือทรรศนะตรงกัน ต่างคนต่างอยู่ในขอบเขตของกันและกัน

ไม่ชอบแสวงหาเศษหาเลย อันเป็นการทำลายจิตใจและความสุข ความไว้วางใจกัน

ต่างคนเป็นผู้รักศีลรักธรรม มีความประพฤติดี ไว้วางใจกันได้

ความรู้ความเห็นลงรอยกัน ต่างพยายามรักษาความปรารถนาด้วยการทำดี ย่อมมีทางสมหวังได้ ไม่เหนือความพยายามของผู้ปรารถนาไปได้เลย.

1139. SAME WITH HUSBAND AND WIFE

"It's the same with a husband and wife who wish to maintain their loving relationship, living together happily in each successive life.

To avoid being separated, their viewpoints must be analogous, and they must remain faithful to each other.

They must refrain from taking advantage of each other because this destroys their mutual trust and leads to dissatisfaction.

They must cherish virtue, behave properly, and trust each other.

By establishing a mutual understanding about their partnership and then making a sincere effort to foster their future together by doing what is beneficial to it, they can expect to fulfill that desire for it is well within their power to do so.

๑๑๔๐. ถ้าตรงกันข้าม

แต่ถ้าความประพฤติทุกด้านแบบตรงกันข้าม หรือ สามีดี แต่ภริยาชั่ว หรือภริยาดีแต่สามีชั่ว ต่างคนต่างทำตามความชอบใจ ไม่ลงรอยกัน แม้ต่างจะปรารถนาสักกี่ร้อยกี่พันครั้ง ก็ไม่มีทาง สำเร็จ

เพราะ เป็นการทำลายความปรารถนาของตน.

1140. IF OPPOSITE WAY

"On the other hand, should the opposite hold true -- with either the husband being good while the wife is bad, or vice versa, with one or the other doing only that which pleases him or her -- then no matter how many hundreds of resolutions they make together, they will all come to naught.

Their very actions will perforce undermine their desire.

๑๑๔๑. เป็นจุดใหญ่แห่งความปรารถนาของโลก

ท่านย้อนถามว่า

โยมปรารถนาเพียงอยากอยู่ร่วมกันเท่านั้น ไม่ปรารถนาอะไรอื่นบ้างหรือ

เขาตอบท่านว่า

นอกนั้นก็ไม่ทราบจะปรารถนาอะไรอีก

เพราะ ความปรารถนาอยากได้เงินได้ทอง อยากได้บริษัทบริวาร อยากได้ยศฐาบรรดาศักดิ์ อยากเป็นพระมหากษัตริย์ อยากไปสวรรค์ นิพพาน ก็ยังอดลืมภริยาซึ่งเป็นที่รักไม่ได้อยู่นั่นเอง

เพราะนี้เป็นจุดใหญ่แห่งความปรารถนาของโลก เลยต้องปรารถนาสิ่งนี้ ซึ่งเป็นเรื่องใหญ่สำหรับปุถุชน ก่อน จากนั้นถ้าพอเป็นไปได้ ค่อยพิจารณากันไป

กระผมจึงเรียนถามเรื่องนี้ก่อน แม้กลัวท่านดุ และอายก็ทนเอา

เพราะความจริงของโลก โดยมากเป็นกันอย่างนี้ทั้งนั้นเป็นแต่จะกล้าพูดหรือไม่เท่านั้น.

1141. MAJOR FOCUS EVERY PERSON'S DESIRE

"And what about you?

Do you cherish the desire to be together with your wife above all other wishes?"

Questioner:

"I desire nothing more than the fulfillment of this wish.

Wealth and all its trappings, rank, title, royal status, heavenly bliss, or spiritual attainment -- none of these would mean anything without my wife, who is my own true love.

This is the major focus of every person's desire, so we must wish for a loving mate first of all; then other desires can be considered in due course.

That is why I had to ask you about this matter first, although I was embarrassed and afraid you might scold me.

Such is the reality of the world we live in, though people are often too shy to speak about it."

๑๑๔๒. อดเป็นห่วงภริยามิได้

ท่านหัวเราะ แล้วถามเขาว่า

ถ้าเป็นดังที่ว่านี้ โยมไปไหนก็จะต้องเอาแม่เด็กไปด้วยใช่ไหม

เขาหัวเราะบ้าง แล้วเรียนท่านว่า

กระผมอายจะเรียนท่านตามความหยาบของปุถุชนที่เป็นอยู่ภายใน แต่ความจริงแล้ว เท่าที่กระผมยังบวชไม่ได้จนบัดนี้ ก็เพราะเป็นห่วงแม่เด็ก

กลัวเขาจะว้าเหว่ เป็นทุกข์ ไม่มีผู้ปรึกษาปรารภ และให้ความอบอุ่นแก่เขาเท่าที่ควร

ลูก ๆ นอกจากจะมารบกวนขอเงินไปซื้อนั่นซื้อนี่ และเรื่องอื่น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องกวนใจให้ยุ่งแล้ว

ก็ยังมองไม่เห็นว่า เขาจะมีความสามารถทำให้แม่มีความอบอุ่นและสบายใจได้บ้าง

ผมจึงอดเป็นห่วงเขามิได้.

1142. CAN'T HELP WORRYING ABOUT WIFE

Ajaan Mun laughed:

"That being the case, you have to take your wife wherever you go, right?"

Questioner:

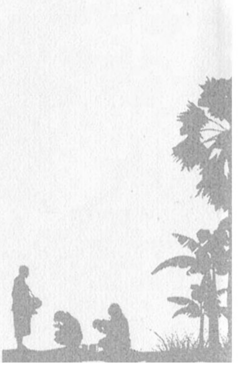
"I'm ashamed to say that it's really concern about my wife that has prevented me from ordaining as a monk all this time.

I am worried that she'd be awfully lonely with no one there to advise and reassure her.

My children just bother her for money to buy things, making a nuisance of themselves all the time.

I don't see how they can offer her any security or peace of mind.

I can't help worrying about her.

๑๑๔๓. ชั้นสวรรค์และพรหมโลก

อีกประการหนึ่ง

สวรรค์ชั้นนั้น ๆ ตามธรรมท่านบอกไว้ว่า มีทั้งเทวบุตร เทวธิดา ซึ่งแสดงว่ามีทั้งหญิงทั้งชาย เหมือนแดนมนุษย์เรา

และมีความสุขความสำราญด้วยเครื่องบำรุงบำเรอนานาชนิด ซึ่งเป็นสถานที่น่าไป และน่าอยู่มาก

แต่ พรหมโลก ไม่ปรากฏว่ามีเทวบุตร เทวธิดา เหมือนมนุษย์และสวรรค์เลย

เมื่อเป็นเช่นนั้น จะไม่ว้าเหว่ไปหรือ

เพราะไม่มีผู้คอยปลอบโยน เอาอกเอาใจ ในเวลาเกิดความหงุดหงิดใจขึ้นมา.

1143. HEAVENS AND BRAHMA REALMS

"There's another thing I don't understand.

The Dhamma teaches that the heavenly realms are inhabited by both male and female *devas*, much like the human world.

Beings there live a blissfully happy existence, enjoying a variety of pleasures that make it a very inviting place to live.

But, unlike here on earth or in the heavens, it seems that no distinction is made between male and female beings in the *brahma* realms.

Doesn't it get kind of lonely there?

I mean, they have no one to cheer them up or humor them when they get in a bad mood.

๑๑๔๔. นิพพานจะมีอะไรเป็นที่ภาคภูมิใจ

ยิ่ง นิพพาน ด้วยแล้ว ยิ่งไม่มีอะไรไปเกี่ยวข้องสัมผัสเอาเลย

เป็นตัวของตัวโดยสมบูรณ์ทุกอย่าง

ไม่ต้องอาศัยสิ่งอื่น ผู้อื่นใด เข้าไปช่วยเหลือ หรือเกี่ยวข้อง บ้างเลย

เป็นตัวของตัวแท้ ๆ

แล้วจะมีอะไรเป็นที่ภาคภูมิใจ

และเทิดเกียรติว่า ผู้ถึงนิพพานแล้วเป็นผู้ได้รับความภาคภูมิใจ ทั้งเกียรติยศ ชื่อเสียงเรียงนาม และความสุขความสบาย จากบรรดาท่านผู้ถึงนิพพานด้วยกัน

อย่างมนุษย์ ผู้มีฐานะดี มีสมบัติมาก มีเกียรติยศสูงได้รับความยกย่องสรรเสริญ จากเพื่อนมนุษย์หญิงชายด้วยกัน.

1144. HOW ONE CAN TAKE PRIDE IN NIBBANA

"And Nibbana is even worse -- there is no involvement with anything whatsoever.

One is absolutely self-reliant in every way.

Without the need to depend on anyone or anything for help, there is no need for one to become involved with others in anyway.

One is truly independent.

But how can one possibly take pride in anything there?

Ordinarily, someone reaching an exalted state like Nibbana should expect to be honored and praised by the other beings who live there.

At least in the world, a prosperous person who has wealth and social status receives praise and admiration from his fellow human beings.

๑๑๔๕. ไปนิพพานแล้วเห็นเงียบไปเลย

ท่านที่ไปนิพพานแล้วเห็นเงียบไปเลย ไม่มีพวกเดียวกันยกย่องสรรเสริญท่าน

จึงทำให้สงสัยว่า การเงียบไปเลยเช่นนั้นจะเป็นความสุขได้อย่างไร

กระผมต้องขอประทานโทษ ที่มาถามบ้า ๆ บอ ๆ ไม่เข้าเรื่องเข้าราวเหมือนคนที่มีสติทั่ว ๆ ไป แต่ก็เป็นความสงสัยทำให้ลำบากใจอยู่ไม่หาย ถ้าไม่ได้เรียนถามท่านผู้รู้ให้หายสงสัยเสียก่อน.

1145. THOSE GOING TO NIBBANA FIND ONLY SILENCE

"But those going to Nibbana find only silence -- there's no question of receiving praise and admiration from their peers.

Which makes me wonder how such total silence can truly be a state of happiness.

Please forgive me for asking such a crazy, unorthodox question, but unless I find out from someone who really knows the answer, this dilemma will continue to trouble me to no end."

๑๑๔๖. มีไว้สำหรับผู้มองเห็นคุณค่าของตัว

ท่านตอบว่า

สวรรค์ พรหมโลก และนิพพาน มิได้มีไว้เฉพาะคนขี้สงสัยแบบโยม

แต่มีไว้สำหรับผู้มองเห็นคุณค่าของตัว

และคุณค่าของสวรรค์ พรหมโลก และนิพพาน ว่าเป็นของดี มีคุณค่าต่างกันขึ้นไปตามลำดับชั้น และความดีของผู้ที่ควรจะได้ จะถึง ตามลำดับ.

1146. RESERVED FOR WHO REALIZE TRUE INNER WORTH

Ajaan Mun:

"The heavenly realms, the *brahma* realms, and Nibbana are not reserved for skeptics like you.

They are reserved for those who can realize their own true inner worth.

Only such people realize the value of the heavenly realms, the *brahma* realms, and Nibbana because they understand that the value of each successive realm increases relative to the virtuous qualities inherent in those who would attain them.

๑๑๔๗. คงมิได้ฝันถึงเลย

คนแบบโยม สวรรค์ พรหมโลก และนิพพาน คงมิได้ฝันถึงเลย

แม้โยมจะไป ก็ยังไปไม่ได้ ถ้าแม่เด็กยังอยู่

หรือแม้แม่เด็กตายไป โยมก็อดคิดถึงไม่ได้ แล้วจะมีโอกาสคิดถึงสวรรค์ นิพพาน พอจะหาเวลาคิดเพื่อจะไปได้อย่างไร

แม้พรหมโลก และนิพพาน ก็มิได้ดีกว่าแม่เด็ก สำหรับความรู้สึกของโยม เพราะ พรหมโลก และนิพพาน บำรุงบำเรอโยมไม่เป็นเหมือนแม่เด็ก

โยมจึงสงสัย และไม่อยากไป กลัวจะขาดผู้บำเรอ.

1147. CAN HARDLY DREAM OF

"Somebody like you can hardly dream of attaining such states.

Even if you wanted to go, you wouldn't be able to go as long as your wife was still around.

Were she to die, you would still be unable to stop yearning for her long enough to start wishing for a heavenly existence.

The way you feel, even the exalted *brahma* realms and Nibbana cannot compare with your wife, since those states cannot take care of you like she can.

Thus, you don't want to go, because you are afraid that you will lose the one who takes care of all your needs."

๑๑๔๘. ต่างกันตามรสนิยม

(ตอนนี้ท่านว่า ทั้งท่าน ทั้งเขา หัวเราะถูกใจ)

อันความสุขที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ นั้น แม้ในโลกมนุษย์เรายังต่างกันตามชนิดของสิ่งนั้น ๆ ที่มีรสต่างกัน

แม้ประสาทเครื่องรับสิ่งเหล่านั้น ที่มีอยู่ในร่างกายอันเดียวกัน ก็ยังนิยมรับสัมผัสต่าง ๆ กัน

เช่น ตาชอบสัมผัสทางรูป หูชอบสัมผัสทางเสียง จมูกชอบสัมผัสทางกลิ่น ลิ้นชอบสัมผัสทางรส กายชอบสัมผัสทางเย็นร้อนอ่อนแข็ง ใจชอบสัมผัสทางอารมณ์ต่าง ๆ ตามหน้าที่และความนิยมของตน

จะให้รสนิยมเหมือนกัน ย่อมไม่ได้.

1148. ACCORDING INDIVIDUAL PREFERENCES

Ajaan Mun and his questioner both laughed heartily, then Ajaan Mun continued:

"Even the kinds of happiness we experience here in the human world vary widely according to individual preferences.

It is comparable to the way our sense faculties, which coexist in the same physical body, deal with different types of sensations.

For example, the eyes prefer to see forms, the ears prefer to hear sounds, the nose prefers smells, the tongue prefers tastes, the body prefers tactile sensations, while the mind prefers to perceive mental objects -- each according to its own natural bias.

They can't all be expected to have the same preference.

๑๑๔๙. ต่างจากความสุขในโลกเรา

การรับประทาน เป็นความสุขทางหนึ่ง

การพักผ่อน นอนหลับ เป็นความสุขทางหนึ่ง

การครองรัก ตามประเพณีของโลก เป็นความสุขทางหนึ่ง

แต่อย่าลืมว่า การทะเลาะกัน เพราะความเห็นขัดแย้งกันด้วยเรื่องต่าง ๆ ก็เป็นความทุกข์ทางหนึ่ง

ฉะนั้น โลกจึงไม่ขาดจากการสัมพันธ์ติดต่อกันกับสิ่งที่ตนเห็นว่าเป็นความสุข ตลอดมา และจำต้องแสวงกันทั่วโลกจะขาดมิได้

ความสุขในมนุษย์ และสัตว์ ที่ได้รับตามภูมิของตน เป็นความสุขประเภทหนึ่ง ความสุขในสวรรค์และพรหมโลก เป็นความสุขประเภทหนึ่ง

ความสุขในพระนิพพาน ของท่านผู้สิ้นกิเลสเครื่องกังวลใจโดยประการทั้งปวง เป็นความสุขประเภทหนึ่ง.

1149. DIFFERENT FROM WORLDLY HAPPINESS

"Partaking of a good meal is one way to find pleasure.

Living happily married together is yet another form of pleasure.

The world has never been short of pleasant experiences, for they are an indispensable part of life that living beings everywhere feel obliged to pursue.

There are forms of happiness experienced here on earth; there are others experienced in the heavenly realms, and still others in the *brahmas* realms.

Then there is the "happiness" of Nibbana which is experienced by those who have totally eradicated the vexatious *kilesas* from their hearts.

Their happiness is something entirely different from the worldly happiness of those with *kilesas*.

๑๑๕๐. รวมความสุขทุกอย่างไว้ที่เดียวกันได้ไหม?

จะให้ความสุขเหมือนแม่เด็กเสียทุกอย่างแล้ว โยมก็ไม่จำเป็นต้องดูรูป ฟังเสียง

รับประทานอาหาร พักผ่อน หลับนอน

และแสวงหาคุณงามความดี มีการให้ทาน รักษาศีล ภาวนา เป็นต้น ให้ลำบาก

เพียงอยู่กับแม่เด็กเท่านั้น ความสุขจากสิ่งต่าง ๆ ก็ไหลมารวมในที่นั้นทั้งหมด

ซึ่งเป็นการตัดปัญหาความยุ่งยากลงได้เยอะแยะ

แต่ คุณจะให้เป็นดังที่ว่านี้ได้ไหม?

1150. CAN WE SUM UP ALL HAPPINESS INTO ONE?

"If the happiness you receive from your wife's company is really all you need, then why bother looking at sights and listening to sounds?

Why bother eating or sleeping?

Why bother developing virtuous qualities by giving donations, maintaining morality, or doing meditation?

All you need do is live with your wife and let that happiness be the sum of all happiness you would otherwise receive from these sources.

You could save yourself a lot of trouble that way.

But can you actually do it?"

๑๑๕๑. มีนิสัยอาจหาญและตรงไปตรงมา

เขาตอบว่า

โอ้โฮ จะได้อย่างไร ท่านอาจารย์

แม้แต่กับแม่เด็ก บางครั้งยังมีการทะเลาะกันได้

จะสามารถนำความสุขจากสิ่งต่าง ๆ มารวมกับเขาคนเดียวได้อย่างไร

ก็ยิ่งจะทำให้ยุ่งใหญ่

ท่านเล่าว่า เขาเป็นคนมีนิสัยอาจหาญ และตรงไปตรงมา ทั้งรักศีลรักธรรมดีมากสำหรับฆราวาสที่มีความใฝ่ใจในธรรม

และมีความจงรักภักดีต่อครูบาอาจารย์มากมาย

ท่านจึงได้สละเวลาพูดคุยธรรมกันแบบพิเศษ เป็นกันเองทุกครั้งที่เขามาเยี่ยมท่าน เวลาปลอดจากแขก.

1151. RATHER BOLD, FORTHRIGHT CHARACTER

Questioner:

"Oh no, sir!

How could I possibly do that?

What about all those times when we quarrel with each other?

How could I make all my happiness dependent on her alone?

That would just complicate my life even more."

Ajaan Mun said this man had a rather bold, forthright character and, for a layman, he had a very keen interest in moral value.

He was deeply devoted to Ajaan Mun who usually made an effort to give him special attention.

This man used to come to see Ajaan Mun and casually start up a conversation when there were no other visitors around.

๑๑๕๒. เขารักและเลื่อมใสท่านมาก

ปกติก็ไม่ค่อยมีใครสามารถมาถามท่านแบบเขาได้เลย

เขาเป็นคนมีนิสัยรักลูกรักเมียมาก เคยมากราบเยี่ยมท่านบ่อย ด้วยความรักเลื่อมใสท่านมาก

เวลามีแขกอยู่กับท่าน เขาเพียงมากราบแล้วก็หลีกหนีไปทำงานอะไรช่วยพระเณรไปตามนิสัยของคนสนิทกับวัด

ถ้าไม่มีคน นั่นแลเป็นโอกาสที่เขาจะกราบเรียนถามเรื่องอะไรต่าง ๆ ตามแต่เขาถนัด

ท่านชอบเมตตาเขาด้วยแทบทุกครั้งที่เขามาสบโอกาสเหมาะ ๆ.

1152. FOND DEVOTION FOR AJAAN MUN

Normally, other people could not bring themselves to ask Ajaan Mun the kinds of questions he did.

He was extremely fond of his wife and children, while his fond devotion for Ajaan Mun made him a frequent visitor at the monastery.

If he came and found Ajaan Mun with visitors, he would simply pay his respects, then go off to help the monks with the air of someone who feels quite at home in a monastery.

He chose those occasions when no visitors were present to ask the questions that intrigued him.

And Ajaan Mun was kind enough to oblige him nearly every time.

๑๑๕๓. ฉลาดและรู้นิสัยของคนได้ดีมาก

สำหรับท่านพระอาจารย์มั่นแล้ว ท่านฉลาดและรู้นิสัยของคนได้ดีมาก หาที่ตำหนิมิได้ คนทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัยมาหาท่าน การปฏิสันถารทางกิริยาจะไม่เหมือนกันเลย

ทั้งการพูดธรรมดา และอรรถธรรม ต้องต่างกันไปเป็นราย ๆ ของผู้มาเกี่ยวข้อง ดังที่เขียนผ่านมาบ้างแล้ว.

1153. EXCEPTIONAL CLEVER RECOGNIZING PERSON'S CHARACTER TRAITS

Ajaan Mun was exceptionally clever at recognizing a person's basic character traits; and treated each individual according to his assessment.

Whether speaking casually or giving a discourse, he always tailored his remarks to fit the audience, as you can no doubt see from what I have written so far.

๑๑๕๔. วัดโนนนิเวศน์ อุดรธานี

ท่านพักอยู่วัดโนนนิเวศน์ อุดรฯ พระมาจำพรรษากับท่านมาก และที่มาอบรมศึกษามีมากตลอดมา

วัดโนนนิเวศน์ แต่สมัยก่อน ที่ท่านพักอยู่ มีความสงบมากกว่าทุกวันนี้

รถรา ผู้คน ไม่มาก

ผู้เข้าไปเกี่ยวข้องกับวัดโดยมาก เป็นผู้หวังบุญกุศลจริง ๆ มิได้เข้าไปแบบทำลาย ทั้งที่มีเจตนา และไม่มีเจตนา

การบำเพ็ญเพียรของพระเณร ก็เต็มเม็ดเต็มหน่วยตามเวลาที่ต้องการ

ฉะนั้น พระที่ทรงคุณธรรมทางใจ จึงมีมากพอเป็นเครื่องอบอุ่นแก่ตัวเอง และประชาชนผู้หวังพึ่งความร่มเย็นของพระ.

1154. WAT NON NIWET MONASTERY IN UDON THANI

While Ajaan Mun lived at Wat Non Niwet monastery in Udon Thani, numerous monks came to seek his guidance, and many spent the rains retreat under his tutelage.

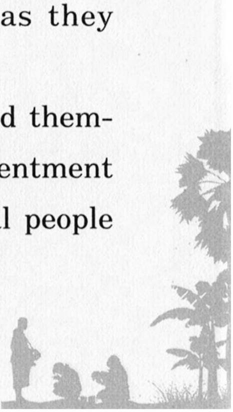
In those days, Wat Non Niwet monastery was a much quieter place than it is today.

There was very little traffic back then and very few people came to visit.

By and large, people who did come to the monastery were those with a genuine interest in making merit and developing virtuous qualities -- unlike nowadays when people tend to come and disturb the monk's peaceful environment whether they intend to or not.

Back then, monks could practice as they pleased without disturbance.

Consequently, many monks developed themselves spiritually, becoming a source of contentment not only to themselves, but also to the local people who looked to monks for refuge.

๑๑๕๕. การอบรมพระเณรตอนกลางคืน

ตอนกลางคืน ท่านอบรมพระ เณร

การแสดงธรรม โดยมากท่านเริ่มแต่ ศีล สมาธิ ปัญญา ขึ้นไปเป็นขั้น ๆ อย่างไม่มีจุดหมายว่าท่านจะไปจบในธรรมขั้นใด แสดงจนถึงวิมุตติหลุดพ้น อันเป็นจุดสำคัญของธรรม

แล้วย้อนกลับมาแสดงเกี่ยวแก่ผู้ปฏิบัติ ว่าจะควรปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะสามารถบรรลุจุดประสงค์ตามธรรมที่ท่านอบรมสั่งสอน.

1155. INSTRUCTING MONKS IN THE EVENING

Ajaan Mun instructed the monks in the evening.

He usually began with a general explanation of moral virtue, followed by *samadhi* and then wisdom, going briefly through them stage by stage until the highest level of absolute freedom -- the essential goal of Dhamma.

He then went back and gave a comprehensive exposition of how a monk should practice to attain the various stages of Dhamma that he had outlined.

๑๑๕๖. สอนเน้นลงในความเป็นผู้มีศีลสังวร

การสอนพระในวงปฏิบัติ ท่านสอนเน้นลงในความเป็นผู้มีศีลสังวร โดยถือ ศีล เป็นสำคัญในองค์พระ

พระจะสมบูรณ์ตามเพศของตนได้ ต้องเป็นผู้หนักแน่นในศีล

เคารพในสิกขาบทน้อยใหญ่ ไม่ล่วงเกินโดยเห็นว่าเป็นสิกขาบทเล็กน้อยไม่สำคัญ

อันเป็นลักษณะของความไม่ละอายบาป และอาจล่วงเกินได้ในสิกขาบททั่วไป.

1156. EMPHASIZING MINDFUL ADHERENCE MONASTIC CODE DISCIPLINE

For monks engaged in meditation practice, he always emphasized the vital importance of mindful adherence to the monastic code of discipline.

"Only a monk who is firm in his discipline and respectful of all the training rules can be considered a full-fledged monk.

He should not transgress the minor training rules merely because he considers them to be somehow insignificant.

Such negligence indicates someone who feels no shame about immoral behavior, and it may eventually lead to more serious transgressions.

๑๑๕๗. เป็นผู้หนักในความเพียร

เป็นผู้รักษาวินัยเคร่งครัด ไม่ยอมให้ศีลของตนด่างพร้อยขาดทะลุได้

อันเป็นเครื่องเสริมให้เป็นผู้มีความอบอุ่น กล้าหาญในสังคม

ไม่กลัวครูอาจารย์ หรือเพื่อนพรหมจรรย์ จะรังเกียจหรือตำหนิ

พระในใจจะสมบูรณ์เป็นขั้น ๆ นับแต่ พระโสดา ฯลฯ ถึง พระอรหัตต์ ได้ ต้องเป็นผู้หนักในความเพียร เพื่อสมาธิและปัญญาทุกชั้น

จะมีทางเกิดขึ้น และเจริญก้าวหน้า สามารถชำระล้างสิ่งสกปรกรกรุงรังภายในใจ ออกได้โดยสิ้นเชิง.

1157. BE STEADY AND RELENTLESS IN ONE'S EFFORT

"A monk must strictly adhere to the monastic code of discipline to make sure that his moral behavior is not punctuated with unsightly blemishes or gaps.

In that way, he feels comfortable and confident living among his peers.

He need never be concerned that his teacher or his fellow monks will be critical or reproachful.

For the inner monk in your heart to reach perfection, starting from Sotapanna and progressing to Arahant, you must be steady and relentless in your effort to attain each successive level of both *samadhi* and wisdom.

If you perservere in this manner, these faculties will arise and continue to develop until they are able to scrub clean that filthy mess of defilements in your heart.

๑๑๕๘. องอาจกล้าหาญต่อการละชั่วทำดี

อนึ่ง คำว่า พระ ควรเป็นผู้เยี่ยมด้วยความสะอาดแห่งความประพฤติ ทางกาย วาจา

และเยี่ยมด้วยจิตที่ทรงไว้ซึ่งคุณธรรม คือ สมาธิ ปัญญา วิมุตติ และวิมุตติญาณทัศนะ ตามลำดับ

ไม่ควรเป็นพระที่อับเฉาเศร้าใจ

ไม่สง่าผ่าเผย หลบ ๆ ซ่อน ๆ เพราะปมด้อยคอยกระซิบอยู่ภายใน มีอะไรลึกลับ ทำให้ร้อนรุ่มสุมอยู่ในใจ

นั้นมิใช่พระลูกศิษย์พระตถาคต ผู้งดงามด้วยความประพฤติภายในภายนอกไม่มีที่ต้องติ

แต่ควรเป็นพระที่องอาจกล้าหาญต่อการละชั่วทำดี ดำเนินตามวิถีรอยพระบาทที่ศาสดาพาดำเนิน.

1158. RESOLUTE COURAGE ABANDONING EVIL AND DOING GOOD

"A monk's conduct and speech should be absolutely above reproach.

His *citta* should be absolutely superb by virtue of the Dhamma qualities that he develops step by step: *samadhi, panna, vimutti,* and *vimuttinanadassana.*

A monk should never be dreary or sad.

He should never appear undignified, shunning his fellows because a quilty conscience is eating away inside him, troubling his heart.

This is contrary to the way of the Lord Buddha, whose splendid internal conduct and external behavior were irreproachable.

Following in his footsteps, a monk must muster the resolute courage to abandon all evil and do only good.

๑๑๕๙. เป็นผู้ซื่อตรงต่อตนเองและพระธรรมวินัย

เป็นผู้ซื่อตรงต่อตนเอง และพระธรรมวินัย ตลอดเพื่อนฝูง

อยู่ที่ใด ไปที่ใด มี สุคโต เป็นที่รองรับ

มีโอชารสแห่งธรรมเป็นที่ซึมซาบ มีความสว่างไสวอยู่ด้วยสติปัญญาเป็นเครื่องส่องทาง

ไม่อยู่อย่างจนตรอกหลอกตัวเองให้จนมุม

นั่นคือพระลูกศิษย์พระตถาคตแท้

ควรสำเหนียกศึกษาอย่างถึงใจ

ยึดไว้เป็นหลักอนาคตอันแจ่มใส ไร้กังวล จะเป็นสมบัติที่พึงพอใจของผู้นั้นแน่นอน

นี่เป็นปกตินิสัยที่ท่านอบรมพระปฏิบัติ.

1159. HONEST WITH ONESELF AND FAITHFUL TO DHAMMA AND DISCIPLINE

"He must be a man of integrity who is honest with himself and his peers while being faithful to the Dhamma and the Discipline.

He will thus be supported by his exemplary practice everywhere he goes.

The brightness of his mindfulness and wisdom will light the way as his heart will be suffused with the taste of Dhamma.

He will never find himself trapped in a state of delusion with no means of escape.

Such are the characteristics inherent in a true discipline of the Lord Buddha.

Study them carefully and take them to heart.

Adhere closely to them as the basis for a bright, trouble-free future when you can claim them as your own valuable, personal possessions."

This was how Ajaan Mun usually instructed practicing monks.

๑๑๖๐. กิจประจำวันของท่าน

หลังจากการประชุมแล้ว ท่านผู้ใดมีข้อข้องใจก็ไปศึกษากับท่านเป็นราย ๆ ไป ตามโอกาสที่ท่านว่างกิจประจำวัน

ซึ่งมีติดต่อกัน ที่ท่านต้องปฏิบัติไม่ลดละ ไม่ว่าจะอยู่ในที่ใด

คือ ตอนเช้า ออกจากที่ภาวนาแล้ว ลงเดินจงกรมก่อนบิณฑบาต

พอได้เวลาแล้ว ก็ออกบิณฑบาต จากนั้นเข้าทางจงกรมเดินจงกรมจนถึงเที่ยง เข้าที่พัก

พักจำวัดบ้างเล็กน้อย ลุกขึ้นภาวนา แล้วลงเดินจงกรม

บ่าย ๔ โมงเย็น ปัดกวาดลานวัด หรือที่พักอยู่ขณะนั้น

สรงน้ำ แล้วเข้าทางจงกรมอีกเป็นเวลาหลายชั่วโมง.

1160. REGULAR PATTERN HIS DAILY LIFE

Monks who had doubts or questions about their practice could consult individually with Ajaan Mun during the day when the time did not conflict with his daily routine.

His daily life had a regular pattern which he tended to follow without fail wherever he stayed.

Rising from his meditation seat early in the morning, he walked meditation outside his hut until it was time to go on almsround.

After collecting alms food in the village and eating his morning meal, he again walked meditation until noon and then took a short rest.

Once rested, he sat in meditation for awhile before continuing his walking meditation until four p.m.

At four, he swept the open areas around his residence.

When he finished, he bathed, and again practiced walking maditation for many hours.

๑๑๖๑. พักจำวัดราว ๔ ชั่วโมงในเวลาปกติ

ออกจากที่จงกรม ก็เข้าที่ไหว้พระสวดมนต์ การสวดมนต์ท่านสวดมาก และสวดนานเป็นชั่วโมง ๆ

เสร็จแล้วนั่งสมาธิภาวนาต่อไปตั้งหลายชั่วโมง

คืนหนึ่ง ๆ ท่านพักจำวัดราว ๔ ชั่วโมง เป็นอย่างมากในเวลาปกติ

ถ้าเป็นเวลาพิเศษ ก็นั่งสมาธิภาวนาตลอดรุ่ง ไม่พักจำวัดเลย

ในวัยหนุ่ม ท่านทำความเพียรเก่งมาก ยากจะมีผู้เสมอได้

แม้ในวัยแก่ ยังไม่ทิ้งลวดลาย เป็นแต่ผ่อนลงบ้างตามวิบากที่ทรุดโทรมลงทุกวันเวลา

ที่ผิดกับพวกเราอยู่มากคือ จิตใจท่านไม่แสดงอาการอ่อนแอไปตามวิบากธาตุขันธ์เท่านั้น.

1161. SLEEP NO MORE FOUR HOURS A NIGHT

Upon leaving his meditation track, he entered his hut to do several hours of chanting.

Following that, he again sat in meditation late into the night.

Normally, he slept no more than four hours a night.

On special occasions he went entirely without sleep, sitting in meditation until dawn.

When he was young, he displayed a diligence in his practice that none of his contemporaries could match.

Even in old age he maintained his characteristic diligence, although he did relax a bit due to his strength, which declined with each passing day.

But he differed significantly from the rest of us in that his mind showed no signs of weakness even as his health gradually deteriorated.

๑๑๖๒. วิถีการของท่านผู้ดีเป็นคติแก่โลก

นี่คือวิถีการของท่านผู้ดีเป็นคติแก่โลกดำเนินมา

มิได้ทอดทิ้งปล่อยวางหน้าที่ของตน นับแต่ต้นเป็นลำดับมา ไม่ลดละความเพียร ซึ่งเป็นแรงหนุนอันสำคัญ แดนแห่งชัยชนะที่ท่านได้รับอย่างพอใจนั้น ได้ที่เขาลึกในจังหวัดเชียงใหม่* ที่เขียนผ่านมาแล้ว

เราที่เกิดมาในชาติมนุษย์ ซึ่งเป็นชาติที่พร้อมด้วยคุณสมบัติที่ควรจะได้จะถึงอยู่แล้วแต่ละท่าน ที่จะได้ประสบความสำเร็จดังใจหมาย เช่นท่านที่ได้ประสบมาแล้ว จนได้กลายมาเป็นประวัตินั้น

แม้จะมีคนมากแทบล้นโลกสมัยปัจจุบัน แต่ผู้จะได้ประสบกับแดนสมหวังดังที่กล่าวมานี้ มีจำนวนน้อยมากเหลือเกิน

แทบจะไม่มีในโลกสมัยปัจจุบัน.

----

* ขอเรียนอีกครั้งว่า หลวงปู่มั่นบรรลุธรรมขั้นสูงสุด คือ พระอรหัตตผล ที่ถ้ำดอกคำ (วัดถ้ำดอกคำ) ต.น้ำแพร่ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ /ปฐม.

1162. LIFE OF GREAT MAN SETTING US PERFECT EXAMPLE

Such was the life of a great man who set a perfect example for us all.

He never neglected his personal responsibilities, nor did he relax the rerentless effort which had been such an important source of strength, spurring him on to that gratifying victory deep in the mountains of Chiang Mai, as we have seen.

As human beings, we all possess attributes that should allow us to duplicate Ajaan Mun's achievement.

In actual practice, those able to achieve the kind of unqualified success that he did are far and few between.

Despite the fact that the world is now grossly overpopulated, very few people indeed will see their hopes fulfilled by attaining this exalted goal.

In the present age, such an attainment is very rare.

๑๑๖๓. แตกต่างกันมากด้วยอิทธิบาท ๔

ที่แตกต่างกันมาก ทั้งนี้เพราะ ความรู้ความเห็น ความขะมักเขม้น และอิทธิบาท ๔ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

ในทางจะให้เกิดผลดังมุ่งหมาย มีมากน้อยต่างกันมาก ผลที่เกิดขึ้นจึงทำให้ต่างกันมาก

จนแทบไม่น่าเชื่อ ทั้งฝ่ายดี ฝ่ายชั่ว แต่เป็นสิ่งที่โลกได้ประจักษ์ตาประจักษ์ใจกันมานานแล้ว จนหาทางปฏิเสธไม่ได้

นอกจากต้องยอมรับโดยทั่วกัน ตามสิ่งที่ปรากฏ ทั้งดีทั้งชั่ว ทั้งสุขทั้งทุกข์ ซึ่งเกิดขึ้นกับตนแต่ละราย

ไม่มีทางสลัดปัดทิ้งได้เท่านั้น.

1163. THE FOUR ROADS TO SPIRITUAL POWER

The outstanding difference between someone like Ajaan Mun and the rest of us is the degree of diligence and determination he applied to the persuit of knowledge and understanding, an effort firmly grounded in the four *iddipada: chanda, viriya, citta,* and *vimamsa.**

And when the causes are so different, the results are bound to be radically different as well -- so much so that it's almost unbelievable how varied they can be from one person to the next.

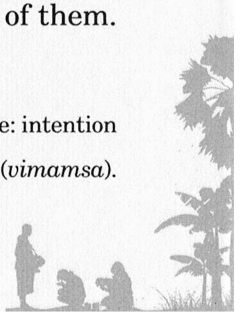
But the good and bad results that people receive from their actions are evident everywhere in the world around us, and they cannot be denied.

We must acknowledge the obvious: that a mixture of goodness and evil, happiness and suffering arises in each and every one of us.

There is no way we can divest ourselves of them.

----

* The Four Roads to Spiritual Power (*iddhipada*) are: intention (chanda), effort (*viriya*), contemplation (*citta*), and analysis (*vimamsa*).

๑๑๖๔. มีประวัติอันงดงามมาก

ท่านพระอาจารย์มั่น เป็นผู้มีประวัติอันงดงามมาก ในบรรดาครูอาจารย์สมัยปัจจุบัน

เป็นประวัติที่ทรงดอกทรงผลตลอดต้นชนปลาย

สวยงามมาทุกระยะ น่าเคารพเลื่อมใสของคนทุกชั้น ทุกเพศ ทุกวัย

กิตติศัพท์ กิตติคุณ ฟุ้งขจรไปถึงไหน เกิดความหอมหวน ชวนให้เคารพเลื่อมใสในที่นั้น

แต่เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง เวลาท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านพุทธศาสนิกชนที่มีความรักใคร่ใฝ่ธรรม ไม่ค่อยมีโอกาส ได้ทราบ และได้เข้าใกล้ชิดสนิทกับท่าน

ซึ่งมีอยู่มากมาย ทั้งที่ประสงค์อยากพบท่านผู้ดีมี คุณธรรมสูง อยู่ตลอดมา

แต่เนื่องจากท่านไม่ค่อยชอบออกมาตามบ้านเมืองที่มี ผู้คนชุกชุม

ท่านเห็นเป็นความสะดวกสบายใจในการอยู่ในป่าในเขา ตลอดมา แต่ต้นจนอวสาน.

1164. LIFE STORY SPLENDIDLY UNIQUE

Among modern-day *ajaans,* Ajaan Mun's life story is splendidly unique.

A rich story, it flowers and bears fruit from beginning to end.

Magnificent every step of the way, it is a life worthy of everyone's heartfelt respect.

He is now revered far and wide in places where people have heard about his excellent reputation.

It's a great shame that so many Buddhists who were keenly interested in Dhamma never heard of him while he was still alive.

Although they might have very much wanted to meet a man of such exceptional virtue, they never had a chance to do so.

This was largely because he did not like to frequent crowded places like towns and cities.

He found life in the mountains and forests far more satisfactory his entire life.

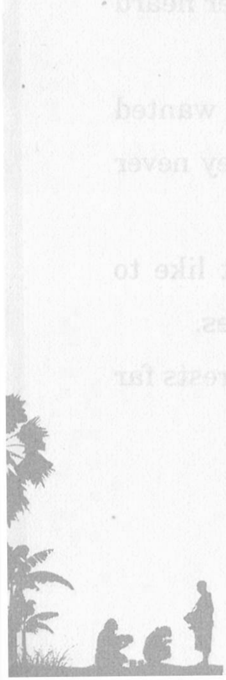

๑๑๖๕. ไม่ค่อยมีโอกาสได้เข้าถึงองค์ท่าน

แม้พระสงฆ์ผู้มีความมุ่งมั่นต่ออรรถธรรม ซึ่งมีอยู่มาก ก็ไม่ค่อยมีโอกาสได้เข้าไปถึงองค์ท่านได้ง่าย ๆ

เพราะทางลำบากกันดาร รถราไม่มี

การเข้าไปหาจนถึงที่อยู่ท่าน ต้องเดินทางเป็นวัน ๆ ผู้ไม่เคยเดินก็ไปไม่ไหว.

1165. GREAT DIFFICULTY REACHING HIM

Many monks who were dedicated to the practice of Dhamma also experienced great difficulty in reaching him.

The dirt roads were hardly passable in those days -- and anyway, there were no vehicles.

They had to hike for days in order to reach the places where he liked to stay.

Those who were unaccustomed to hiking just couldn't manage it.

๑๑๖๖. เรื่องที่จะเป็นอุปสรรคต่อการไปหาท่านมีมาก

ทั้งความไม่กล้าหาญพอที่จะรับธรรมอันแท้จริงจากท่าน บ้าง

กลัวท่านจะไม่รับให้อยู่ด้วย บ้าง กลัวท่านจะดุ บ้าง กลัวตัวจะปฏิบัติไม่ได้อย่างท่าน บ้าง

กลัวอาหาร การเป็นอยู่ จะขาดแคลน กันดาร บ้าง

กลัวจะฉันมื้อเดียวอย่างท่านไม่ได้ บ้าง

เรื่องที่จะเป็นอุปสรรคต่อการไปนั้น รู้สึกว่าสร้างไว้อย่างมากมาย จนไม่อาจจะฝ่าฝืน เล็ดลอด ไปได้

ทั้งที่มีความมุ่งหวังอยู่อย่างเต็มใจ สิ่งเหล่านี้แลที่เป็นอุปสรรคต่อตัวเอง จึงปล่อยโอกาสให้ผ่านไป โดยไม่ได้รับประโยชน์อะไรจากความคิดชนิดต่าง ๆ เหล่านี้เลย.

1166. EXCUSES NOT GOING VARIED

Their excuses for not going varied.

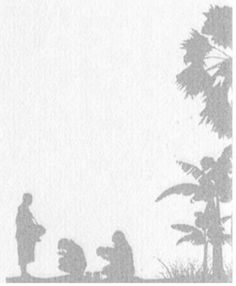
Some monks were simply not courageous enough to accept the plain truth about Dhamma that he taught.

Some were afraid that food and other necessities would be in short supply and of poor quality.

Some were afraid they could not eat just one meal a day as he did.

Where Ajaan Mun was concerned, monks tended to create any number of obstacles for themselves, most of them appearing insurmountable.

Although their aspirations were sincere, such concerns amounted to self-imposed barriers that prevented them from gaining the benefit of their good intentions.

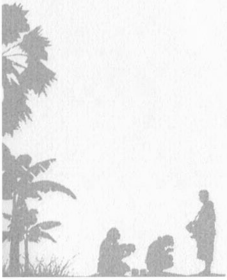
๑๑๖๗. มาทราบภายหลังเมื่อได้ยินแต่ประวัติท่าน

กระทั่งได้ยินแต่ประวัติท่าน ที่ไม่มีรูปร่างเหลืออยู่แล้ว จึงได้ทราบว่าท่านเป็นพระเช่นไรในวงพระศาสนา

ซึ่งเป็นศาสนาที่ทรงมรรค ทรงผล ตลอดมา นับแต่พระพุทธเจ้าเป็นพระองค์แรก ลำดับลำดากันลงมา

ถึงพระสาวกผู้ทรงมรรคทรงผล นับจำนวนไม่ได้ ถ่ายทอดกันเรื่อยมาด้วย สุปฏิบัติ อุชุ ญายะ สามีจิปฏิบัติ

อันเป็นเหมือนทำนบใหญ่ที่ไหลออกมาแห่งน้ำอมตมหานิพพาน จากจิตสันดานของทุกท่านผู้ทรงไว้ซึ่งปฏิปทาตามทางศาสนาที่ประทานไว้.

1167. REALIZING WHEN HEARING STORY OF HIS LIFE

In the end, they realized the kind of monk he really was only long after he had passed away and they heard the story of his life.

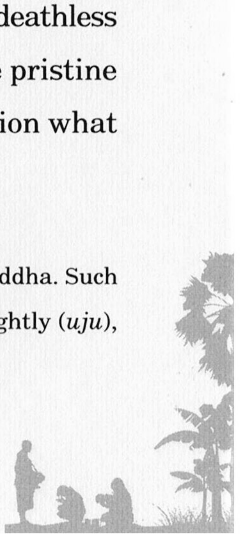
He epitomized the *sasanaa* which has preserved *magga* and *phala* from Lord Buddha's initial attainment down through the countless number of Arahants who have maintained *magga* and *phala* to this day.

The essence of the *sasanaa* has been transmitted by means of *supatipanno, uju, naya, samicipatipanno savakasangho** and practiced by all those who have attained *magga*, *phala*, and Nibbana.

They are like a vast stream of the great deathless ocean of Nibbana, shimmering forth from the pristine nature of those who have practiced to perfection what the Buddha taught.

---

* *Savakasangha* denotes those followers of the Buddha. Such individuals are sure to practice well (*supatipanno*), straightly (*uju*), rightly (*naya*), and properly (*samici*).

๑๑๖๘. องค์หนึ่งในจำนวนพระสาวกอันดับปัจจุบัน

ท่านพระอาจารย์มั่นเป็นองค์หนึ่งในจำนวนพระสาวกอันดับปัจจุบัน ซึ่งเพิ่งมรณภาพผ่านไป เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๙๒ ถ้ารวมเวลาที่ผ่านไปก็ราว ๒๐ กว่าปีเท่านั้น (นับถึงปีที่ท่านหลวงตาฯ เริ่มบันทึกประวัติ/ปฐม)

แต่การมรณภาพท่าน จะรอลงข้างหน้า เวลาเรื่องท่านดำเนินไปถึง

แต่อย่างไรก็ตาม การผ่านไปแห่งรูปธรรมนั้น เป็นของมีมาดั้งเดิม ทั้งยังจะมีต่อไปตลอดกาล

เมื่อความเกิดของสิ่งสมมติต่าง ๆ ยังเป็นไปอยู่.

1168. ONE OF ARAHANTS PRESENT AGE

Ajaan Mun was one of the Arahants of this present age.

He passed away not so long ago on November 10, 1949, about 20 years ago. (Before this biography was written.)

The story of his passing away will be described later when we reach the final chapter of his life.

In any case, physical death has existed since time immemorial and will continue to exist as long as some form of conventional reality still remains.

What arises must pass away.

๑๑๖๙. ความอัศจรรย์สำคัญที่ยังคงอยู่

ความอัศจรรย์สำคัญที่ยังคงอยู่คือ พระเมตตาคุณ พระปัญญาคุณ และพระวิสุทธิคุณ ของพระพุทธเจ้า ที่สถิตอยู่กับพระศาสนา ไม่ได้ผ่านไปด้วย

แม้ เมตตาคุณ ปัญญาคุณ และวิสุทธิคุณ ของท่านพระอาจารย์มั่น ก็คงยังอยู่เช่นเดียวกับของพระศาสดา เพราะเป็นคุณสมบัติลักษณะเดียวกัน

สำคัญอยู่ที่ผู้จะปฏิบัติ ให้เป็นไปตามพระโอวาทที่ท่านประทานไว้ จะสามารถตักตวงได้มากน้อยเพียงไร ในกาลอันควรที่กำลังเป็นไปอยู่กับพวกเราเวลานี้

นี่เป็นสิ่งที่ยังควรและน่าสนใจอยู่มาก สำหรับผู้ยังมีชีวิตครองตัวอยู่

ถ้าหาไม่แล้วหมดหนทาง ไม่มีสิ่งใดมาแก้ไขให้กลับคืนได้.

1169. PRODIGIOUS WONDER UNCONDITIONALLY REMAINS

What remains unconditionally is the prodigious wonder of the Lord Buddha's infinite compassion, wisdom, and absolute freedom all of which are enshrined in the *sasanaa*.

Such intrinsic qualities being exactly the same, Ajaan Mun's unqualified compassion, wisdom, and absolute freedom remain unchanged in the same way as those of the Lord Buddha.

For us, it is essential that we faithfully practice the way laid down by the Buddha -- the degree of success we have will depend on the amount of time and effort we put into the practice.

This is something we should all take an interest in while we are still alive.

Without making an effort to practice, no results can be achieved, and the opportunity will be irrevocably lost.

๑๑๗๐. กรรมกับป่าช้าอยู่ด้วยกัน

ตอนท่านแก้ปัญหาพี่น้องชาวนครราชสีมา นั้น มีเนื้อความสะดุดใจผู้เขียน (ท่านหลวงตาฯ) ตลอดมา

จึงขอถือเอาความย่อ ๆ มาลงอีกเล็กน้อย ว่า

อย่าทำความรู้ ความเห็น และความประพฤติทุกด้าน เหมือนเราไม่มีป่าช้าอยู่กับตัว อยู่กับบ้านเมืองเรา อยู่กับญาติมิตรของเรา

บทถึงคราวเป็นอย่างโลกที่มีป่าช้าทั่ว ๆ ไปขึ้นมา จะแก้ตัวไม่ทัน แล้วจะจมลงในที่ตนและโลกไม่ประสงค์อยากลงกัน

จะคิด จะพูด จะทำอะไร ควรระลึกถึงป่าช้า คือ ความตายบ้าง เพราะ กรรม กับ ป่าช้า อยู่ด้วยกัน

ถ้าระลึกถึงป่าช้า ในขณะเดียวกันได้ระลึกถึง กรรม ด้วย พอทำให้รู้สึกตัวขึ้นบ้าง.

1170. CEMETERIES AND *KAMMA* GO HAND IN HAND

One of the answers that Ajaan Mun gave to the people of Nakhon Ratchasima especially caught my attention.

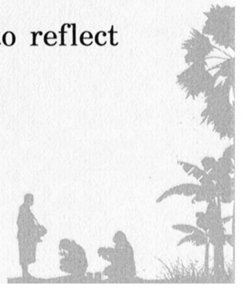
Here is summary of what he said:

"Don't think and act as if you, your family and friends, and the society you live in will never have to face the cemetery.

Otherwise, when death comes -- as it does to everyone in the world -- you will find yourself hopelessly unprepared and so risk sinking into the kind of unfavorable state no one would wish for.

Whatever you think, say, or do should be accompanied by some recollection of the cemetery which symbolizes death, for cemeteries and *kamma* go hand in hand.

Reflection on death will encourage reflection on *kamma*, which in turn will cause you to reflect back on yourself.

๑๑๗๑. ไม่เหนืออำนาจของกรรม

อย่าอวดตัวว่าเก่ง ทั้ง ๆ ที่ไม่เหนืออำนาจของกรรม

แม้อวดไป ก็เป็นการทำลายตัวให้ล่มจมไปเปล่า ๆ

ไม่ควรอวดเก่งกว่าศาสดา ผู้รู้ดีรู้ชอบทุก ๆ อย่าง ไม่ลูบ ๆ คลำ ๆ เหมือนคนมีกิเลส ที่อวดตัวว่าเก่ง

สุดท้าย ก็จนมุมของกรรม คือความเก่งของตัว (ผลร้ายที่เกิดจากการทำด้วยความอวดเก่งของตัวเอง).

1171. ALWAYS AT MERCY OF *KAMMA*

"Don't get cocky, thinking you're so smart, when in truth you are always at the mercy of *kamma.*

Such arrogance will merely lead to your own misfortune.

You should never take the attitude that you are smarter than the Buddha -- that great, all-knowing teacher who, unlike people with *kilesas* who feel very cocky, never relied on conjecture.

In the end, such people become trapped in the bad *kamma* that their own arrogant assumptions have created for them."

๑๑๗๒. หมอบยอมจำนนต่อกรรม

นี้ฟังแล้วใจสะดุ้ง และหมอบยอมจำนนต่อ กรรม จริง ๆ

ไม่ผยองพองตัว จนลืมตนว่ามิใช่คนเดินดินเหมือนโลก ๆ เขา

จึงได้นำมาลงซ้ำอีก ที่ลงมาแล้วบางตอนก็มีบกพร่องบ้างไม่สมบูรณ์ตามที่ท่านอธิบาย

มาระลึกได้ทีหลังก็มี

อย่างนี้เองความรู้ความจำของปุถุชนคนหนา มันหลอก ๆ ลวง ๆ ขวางธรรมของจริงอยู่อย่างนี้เอง

จึงขออภัยท่านผู้อ่านไว้ด้วย ที่เขียนซ้ำบ้างเป็นบางตอน.

1172. SUBMIT WHOLEHEARTEDLY TO *KAMMA*

Such straight talk can be quite startling in its effect, including the listener to submit wholeheartedly to the truth about *kamma*.

It cuts through all the self-importance that causes us to overlook our true place in this world.

I have revisited the subject of *kamma* here for I feel that what I previously wrote on the subject is inadequate, since it failed to capture the full impact of what Ajaan Mun taught.

This oversight has just come to my attention, which shows just how unreliable our memories are.

In fact, they easily mislead us, blocking the truth from view.

So please forgive me for going over the same material again from time to time.

๑๗๓. ประสาทธรรมให้แก่คณะลูกศิษย์ฝ่ายพระ

ท่านพระอาจารย์มั่นท่านมีความรู้ความสามารถ
ประสาทธรรมให้แก่คณะลูกศิษย์ฝ่ายพระ
เป็นต้นโพธิ์ต้นไทรขึ้นมาหลายองค์
ซึ่งเป็นประเภทที่ปลูกให้เจริญเติบโตขึ้นยากอย่างยิ่ง
เพราะเป็นประเภทที่ชอบมีอันตรายรอบด้าน
ครูอาจารย์ที่เป็นลูกศิษย์ผู้ใหญ่ท่านยังมีอยู่หลายองค์.

1173. CONFERING DHAMMA ON MONK DISCIPLES

Ajaan Mun had the knowledge and the ability to confer Dhamma excellence on his monk disciples.

As a result, many of them developed into veritable Bodhi trees* in their own right.

This type of Bodhi tree is extremely difficult to plant and nurture to maturity for it tends to be surrounded by hazards.

Many disciples of his who became senior *ajaans* are still alive today.

----

* Bodhi tree or Tree of Awakening, was the tree under which the Buddha was seated when he attained Enlightenment.

๑๑๗๔. พระอาจารย์ที่เป็นศิษย์ชั้นผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียง

ที่ระบุนามมาบ้างแล้วตอนต้นก็มี

คือ ท่านพระอาจารย์สิงห์ ท่านอาจารย์มหาปิ่น อุบลฯ ท่านอาจารย์เทสก์ ท่าบ่อ หนองคาย ท่านอาจารย์ฝั้น สกลนคร ท่านอาจารย์ขาว วัดถ้ำกลองเพล อุดรฯ (ปัจจุบัน หนองบัวลำภู) ท่านอาจารย์พรหม บ้านดงเย็น อำเภอหนองหาร (ปัจจุบัน อยู่ในอำเภอบ้านดุง) อุดรฯ แต่ท่านมรณภาพไปเมื่อเร็ว ๆ นี้ ท่านอาจารย์ลี วัดอโศการาม สมุทรปราการ ท่านอาจารย์ชอบ ท่านอาจารย์หลุย จังหวัดเลย ท่านอาจารย์อ่อน หนองบัวบาน ท่านอาจาย์สิม เชียงใหม่ ท่านอาจารย์ตื้อ เชียงใหม่ ท่านอาจารย์กงมา สกลนคร*

ที่หลงลืม จำไม่ได้ ก็มีอยู่มาก.

---

* ทุกองค์ที่ระบุนาม มรณภาพแล้วในปัจจุบัน/ปฐม.

1174. SOME WELL-KNOWN SENIOR DISCIPLES

Some of them I have already mentioned by name.

Ajaan Mun's senior disciples include such well-known *ajaans* as Ajaan Sing and Ajaan Mahaa Pin from Ubon Ratchathani, Ajaan Thet from Tha Bo in Nong Khai, Ajaan Fan from Sakon Nakhon, Ajaan Khao of Wat Tham Klong Phen in Udon Thani, Ajaan Phrom from Ban Dong Yen village of Nong Han district in Udon Thani, Ajaan Lee of Wat Asokaram in Samut Prakan, Ajaan Chob and Ajaan Lui from Loei province, Ajaan Sim and Ajaan Tei from Chiangmai, and Ajaan Kongma from Sakon Nakorn.*

There are others whose names I cannot recall.

----

* All of these *ajaans* have now passed away.

๑๑๗๕. มีคุณธรรมในลักษณะต่าง ๆ กัน

ท่านอาจารย์เหล่านี้ ล้วนเป็นผู้มีคุณธรรมในลักษณะต่าง ๆ กัน

องค์หนึ่งเด่นไปทางหนึ่ง อีกองค์หนึ่งเด่นไปทางหนึ่ง รวมแล้วท่านเป็นผู้น่ากราบไหว้บูชาอย่างสนิทใจแทบทุกองค์

บางท่านมีชื่อเสียงโด่งดัง มีประชาชน พระเณร รู้จักมาก

บางท่านชอบเก็บตัว และชอบอยู่ในที่สงัดตามอัธยาศัย

บรรดาลูกศิษย์ท่านพระอาจารย์มั่น บางท่านมีสมบัติมาก (คุณธรรม) แต่ไม่มีคนค่อยทราบ ก็มีอยู่หลายองค์ เพราะท่านชอบอยู่อย่างเงียบ ๆ ตามนิสัย.

1175. POSSESSING CERTAIN EXCEPTIONAL QUALITIES

Each of these *ajaans* possesses certain exceptional qualities setting him apart from the rest.

Each is outstanding in his own distinct way, and all are worthy of the highest respect.

Some being quite famous, they are well-known to monks and lay people across the country.

Some by nature prefer to live in quiet seclusion.

There are senior disciples of Ajaan Mun possessing exceptionally virtuous qualities who remain virtually unknown because they naturally prefer to live in anonymity.

๑๑๗๖. ปลูกพระให้เป็นต้นโพธิ์ธรรม

นับว่า ท่านสามารถปลูกพระให้เป็น ต้นโพธิ์ธรรม ได้มากกว่าทุกอาจารย์ในภาคอิสาน

โพธิ์ คือ ความรู้ความฉลาด

ถ้าเป็นโพธิ์ของพระพุทธเจ้า ก็เรียกว่า ตรัสรู้ แต่เป็นอาจารย์ก็ควรเรียกตามฐานะ หรือตามวิสัยป่าของผู้เขียน (ท่านหลวงตาฯ) ว่า โพธิ์ธรรม ซึ่งรู้สึกถนัดใจ.

1176. ESTABLISHING MONKS IN *BODHIDHAMMA*

More than any teacher in the Northeast region of Thailand Ajaan Mun was able to firmly establish monks in *bodhidhamma*.

Bodhi means wisdom.

The *Bodhi* of the Lord Buddha is called Enlightenment; but in the case of these *ajaans* I would prefer to simply call it *bodhidhamma*, as befits their humble status and the forest tradition to which they belong.

๑๑๗๗.เหมือนที่โลกเลี้ยงลูกปลูกโพธิ์

การปลูกพระ ก็เหมือนที่โลกเลี้ยงลูกปลูกโพธิ์นั่นเอง

การแนะนำสั่งสอน เพื่อปลูกฝังหลักฐานทางมรรยาท ความประพฤติ ตลอดความรู้ ความฉลาด ทางภายใน ถึงขั้นปกครองตนได้

ไม่มีภัยเข้าไปอาจเอื้อมทำลายได้

เพียงแต่ละองค์ นับว่าเป็นสิ่งที่ทำให้เจริญได้ยากมาก เพราะการปลูกคุณธรรมให้ฝังลึกลงในหัวใจของคนมีกิเลสแสนแง่แสนงอน นั้น เป็นภาระที่หนักหน่วงถ่วงใจ.

1177. VERY SIMILAR RAISING A CHILD

Establishing a monk in *bodhidhamma* is very similar to raising a child.

First the monk is taught how to develop a firm basis in moral discipline.

Then he's taught how to use that moral excellence as a basis for his meditation practice, focusing inward to develop sufficient knowledge and understanding that will allow him to safely look after himself.

The spiritual development of each and every monk represents an extremely difficult challange because implanting virtuous qualities deeply into the heart of someone who is oppressed by the *kilisas* is always a very demanding task.

๑๑๗๘. แทบไม่มีเวลาปลงวางได้

ผู้เป็นอาจารย์ แทบไม่มีเวลาปลงวางได้ และต้องเป็นผู้มีอำนาจเหนือกิเลสโดยประการทั้งปวงแล้ว จึงจะพอมีทางทำให้ผู้มารับการอบรมได้รับความซาบซึ้งถึงใจ และพอใจปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

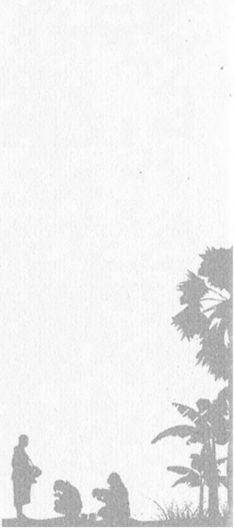
นิสัย กับ ธรรม จะพอมีทางกลมกลืนกันได้ กลายเป็นผู้มีความมั่นคงทางใจไปโดยลำดับ.

1178. MUST BE ON GUARD ALL TIMES

The teacher must be on his guard at all times, exercising complete master over every type of *kilesa* so that the student remains earnestly motivated to undergo the training.

Persistent practice under a good teacher allows the student a chance to bring his own character into harmony with Dhamma and so steadily grow in confidence and determination.

๑๑๗๙. ยกระดับจิตเดิมขึ้นสู่พระโลกุตระ

ลำพังเราก็มีกิเลส

ผู้มารับการอบรมต่างก็มีกิเลสเต็มตัวด้วยกัน

ยากที่จะมีกำลังฉุดลากกันไปให้ถึงที่ปลอดภัยได้

จึงอยากจะพูดว่า สิ่งที่ทำได้ยากในโลกมนุษย์เราก็คือการสร้างพระธรรมดาให้เป็นพระที่น่ากราบไหว้บูชา

และ เสกสรร หรือส่งเสริม ให้เลื่อนจากฐานะเดิมของจิตขึ้นสู่พระโลกุตระ คือ พระโสดา พระสกิทาคา พระอนาคา และพระอรหันต์ นั้น

ยิ่งยากแสนลำบากขึ้นเป็นขั้น ๆ.

1179. SHIFTING MUNDAIN POSITION TO TRANSCENDENT LEVELS

On our own, we all suffer from *kilesas*.

Everyone coming to train under a teacher is equally full of *kilesas*.

So it is difficult for them to find the strength necessary to drag one another to safety.

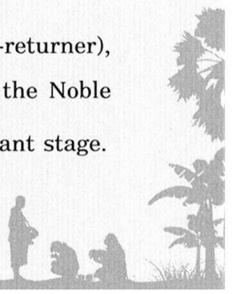
I believe the most difficult task any human being can undertake is that of trying to transform an ordinary monk into a monk who's truly worthy of the highest respect.

That task is further complicated when the teacher tries to encourage the student to shift from his original, mundane position up to the transcendent levels of Sotapanna, Sakadagami, Anagami and Arahant.*

The degree of difficulty increases dramatically with each successive level of attainment.

----

* Sodapanna (Stream-enterer), Sakadagami (Once-returner), and Anagami (Non-returner): the first three stages of the Noble Path to Nibbana, which culminate in the fourth or Arahant stage.

๑๑๘๐. เป็นความเจริญได้ยากในการปลูกพระ

ดีไม่ดี ยังไม่แตกกิ่งแตกแขนง ก็ถูกตัวแมลงมากัดมาไชมาโค่นรากแก้วรากฝอย ให้โค่นล้มจมดินอย่างไม่เป็นท่าเสียมากกว่าจะเจริญเป็นต้นเป็นลำขึ้นมาพอทำประโยชน์ได้

โดยมากเราเคยเห็นมาอย่างนั้น แทบทั้งนั้น

ไม่ค่อยมีรากฝังลึกพอจะทนลมทนฝน ทนแมลงกันไชได้

เราปลูกต้นไม้ชนิดต่าง ๆ ไว้ทำประโยชน์ ไม่กี่ปีก็ได้รับผล

แต่ ปลูกพระนี้ กี่ปีคอยแต่จะโค่นล้มอยู่นั่นเอง

แม้ไม่มีอะไรมาตอม แต่ตัวเองคอยส่ายแส่หาตัวแมลงมาตอมเพื่อทำลาย และตัวก็คอยทำลายตัวเองอยู่แล้ว

จึงเป็นความเจริญได้ยากในการ ปลูกพระ.

1180. ESTABLISHING MONK IN DHAMMA REALLY DIFFICULT

In all likelihood, insects will come along and chew at its roots, boring into them until the whole tree topples to the ground before the nascent Bodhi tree has a chance to sprout and branch out, developing into a useful specimen.

This is what we usually see happen.

Seldom do the roots grow deep enough to resist the ravages of wind, rain, and insects.

When we plant an ordinary tree in the ground we can expect it to soon bear fruit.

When, however, we try to establish a monk in Dhamma, he always appears on the verge of falling over.

Even if no apparent dangers are on the horizon, he will go out looking for something to trouble him, thus causing himself a lot of harm.

All of which makes developing a monk difficult indeed.

๑๑๘๑. ถ้าไม่เชื่อก็เชิญเข้ามาลองบวช

ถ้าไม่เชื่อว่าเป็นความจริง ก็เชิญเข้ามาลองบวชบำรุงตนด้วยสิกขาบทกฎบัญญัติที่ประทานไว้ดู

น่ากลัวว่าข้าวเย็นก็จะหิวก่อนเวลา ทั้งที่ตะวันยังไม่ตก

เที่ยวก็อยากเที่ยวตลอดเวลา ทั้งที่ศีรษะก็ไม่เหมือนโลกเขา ตา หู เป็นต้น ต่างก็อยากดู อยากฟัง อยากดมกลิ่น ลิ้มรส สัมผัสสิ่งอ่อนนุ่มภูมิใจ

ไม่มีเวลาอิ่มพอตลอดเวลา โดยไม่เลือกว่า เช้า สาย บ่าย เย็น อะไรเลย

จนลืมว่าตัวเป็นอะไรขณะนี้

ส่วนจะสนใจบำรุง ต้นโพธิ์ คือ ใจ ให้มีเหตุมีผล รู้จักอดทนต่อคำสั่งสอน น้อมเข้ามาฝึกฝนอบรมตนให้มีความสงบเย็นใจนั้น น่ากลัวจะไม่สนใจนำพาเสียแล้ว.

1181. IF NOT BELIEVE, TRY ORDAIN A MONK

If you don't believe me, just give it a try: ordain as a monk and try following the monastic discipline laid down by the Buddha.

What's the bet you'll be hungry for supper before the sun has even set.

Forgetting all about your newly-shaved head, you will be itching to travel about all the time, sight-seeing, listening to sounds, smelling this, tasting that, and touching things that are nice and soft.

Morning, noon, and evening -- never will there be enough to satisfy your appetite.

Soon you'll forget all about your status as a monk.

It's unlikely that you will ever take an interest in cultivating that inner Bodhi tree, for your heart will never accept reason and persevere with the monk's training long enough to gain genuine peace of mind.

๑๑๘๒. การปลูกโพธิ์จึงเป็นของปลูกยาก

ต้นโพธิ์ คือ ใจ เมื่อขาดการบำรุงก็มีแต่จะเหี่ยวแห้งยุบยอบลงโดยลำดับ

สิ่งคอยทำลาย ก็นับวันเวลามีโอกาสหักรานไปทุกระยะ

ต้นโพธิ์ต้นไหนบ้างจะทนตั้งโด่อยู่ได้

เพราะ โพธิ์ของพระเป็น โพธิ์ที่มีหัวใจ จะต้องโอนไปเอนมาตามสิ่งร้าวราน

ทนไม่ไหวก็โค่นล้มลง จมดินจมน้ำอย่างไม่เป็นท่าเท่านั้นเอง

ฉะนั้น การปลูกโพธิ์ จึงเป็นของปลูกยาก อย่างนี้.

1182. EXTREMELY DIFFICULT TASK

Left unattended, the Bodhi tree of the heart will be gradually wither and shrivel up.

Harmful influences will then have the upper hand.

What Bodhi tree could stand erect against such an onslaught?

The *bodhi* of a monk is sensitive to those influences, so his heart may easily be swayed by such discordant elements.

If his *bodhi* cannot withstand the pressure, it will topple hopelessly to the ground.

Thus it is an extremely difficult task to establish *bodhi* properly.

๑๑๘๓. ไม่เคยปลูกก็ไม่รู้ฤทธิ์ของมัน

ใครไม่เคยปลูกก็ไม่รู้ฤทธิ์ของมัน

ซึ่งไม่ค่อยชอบปุ๋ยธรรมดาเหมือนต้นไม้ทั้งหลาย แต่แหวกไปชอบปุ๋ยประเภทสังหารทำลายเสียมาก

ฉะนั้น โพธิ์ต้นนี้ จึงมักอับเฉา และตายได้ง่ายกว่าต้นไม้ชนิดอื่น ๆ คือ ตายจากศีลธรรมความงามดีนั่นเอง.

1183. NEGATIVE INFLUENCES

Those who have never tried to establish *bodhi* in their hearts don't know how potent those negative influences can be.

They attempt to fertilize the nascent Bodhi tree with substances that only serve to stunt its growth, eventually ruining it altogether.

Consequently, such Bodhi trees tend to have a dreary look about them, as if they were going to die at any moment from a profound shortage of noble virtue.

๑๑๘๔. เป็นธรรมชาติที่ปลูกยากบำรุงยาก

ผู้เขียน (ท่านหลวงตาฯ) เคยปลูกและบำรุงมาบ้าง
และ เคยทำลายมาบ้าง ด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์
จึงพอทราบฤทธิ์ของมัน

ว่า เป็นธรรมชาติที่ปลูกยาก บำรุงยาก คอยแต่จะอับเฉา เหี่ยวแห้ง และฉิบหาย อยู่ตลอดมา

แม้ปัจจุบันนี้ ก็ยังไม่อาจรับรองได้ว่า โพธิ์ ต้นนี้ จะเจริญขึ้น หรือเสื่อมลงไป ถึงไหน เพียงไร

เพราะ ปกติก็คอยแต่จะเสื่อมลงท่าเดียว ทั้ง ๆ ที่มองไม่เห็นว่ามีอะไรเจริญขึ้นพอให้เสื่อมลง อันเป็นของคู่กัน แต่ยังอุตส่าห์เสื่อมลงได้อยู่นั่นเอง

ปุ๋ยประเภททำลายนี้ โพธิ์ชนิดนี้รู้สึกชอบ และแสวงหามาทำลายตัวเองเป็นประจำ แทบมองไม่ทัน โดยไม่มีใครมาเกี่ยวข้องและช่วยทำลาย.

1184. DIFFICULT TO ESTABLISH AND TAKE CARE OF

I have experience in planting such Bodhi trees and looking after them.

And due to a lack of sound judgement, I've had my share of disappointments.

So I am well aware of how difficult they are to establish and take care of.

They always seem to be on the verge of withering up and dying.

Even today I cannot say for sure whether or not this Bodhi tree of mine will grow and mature nicely, or simply deteriorate, since as a rule it threatens to take a turn for the worse.

In fact, I haven't seen enough progress to be able to gauge the level of decline -- steady decline seems to be the norm.

Preferring to look for stimulation that is invariably harmful, this type of *bodhi* can easily destroy itself without any outside help.

๑๑๘๕. เป็นผู้ที่น่ากราบไหว้สักการะอย่างถึงใจ

ดังนั้น ท่านที่อุตส่าห์ฝ่าฝืน และทรมานใจ ให้อยู่ในอำนาจได้ จนกลายเป็น โพธิ์ ขึ้นมาอย่างสมบูรณ์

จึงเป็นผู้ที่น่ากราบไหว้สักการะอย่างถึงใจ

สมัยปัจจุบัน ก็มี ท่านอาจารย์มั่น เป็นต้น ซึ่งเป็นที่อบอุ่นแก่บรรดาศิษย์โดยทั่วกัน

ทั้งนี้ เพราะท่านสามารถบำรุงรักษา ต้นโพธิ์ ท่านไว้ได้ จนทรงดอก ทรงผล ทรงต้น ทรงกิ่ง และทรงใบ ไว้ได้อย่างสมบูรณ์

และ ร่มเย็นแก่ผู้เข้าอาศัย ตลอดมา

แม้ท่านมรภาพผ่านไปแล้ว เพียงได้อ่านประวัติ ก็ยังสามารถทำความดึงดูดจิตใจให้เกิดความเลื่อมใสในท่าน และในธรรม ขึ้นอีกมาก

ประหนึ่งท่านยังมีชีวิตอยู่กับพวกเรา มิได้พลัดพรากจากไปไหนเลย ฉะนั้น.

1185. TRULY WORTHY OF VENERATION

Anyone who makes the agonizing effort to oppose his heart's natural inclinations until it submits to the authority of Dhamma is able to develop *bodhi* to perfection.

Such a person is truly worthy of veneration.

Ajaan Mun was a classic example of a teacher who develops *bodhi* so thoroughly that he becomes a reassuring source of comfort to all his disciples.

Ajaan Mun carefully cultivated his Bodhi tree until the trunk was strong, the branches extensive, the foliage thick, and the fruits and flowers abundant.

It was always a peaceful source of shade for those who sought to shelter there.

Although he has already passed away, just reading the story of his life is enough to arouse faith in him and the Dhamma he practiced.

It's almost as though he never passed away at all.

๑๑๘๖. รับนิมนต์ไปจังหวัดสกลนคร

ท่านพักจำพรรษาที่วัดโนนนิเวศน์ จังหวัดอุดรธานี เป็นเวลา ๒ พรรษา นับแต่จากจังหวัดเชียงใหม่มา

พอออกพรรษาปีที่สองแล้ว คณะศรัทธาจังหวัดสกลนคร มี คุณแม่นุ่ม ชุวานนท์ เป็นต้น ซึ่งเคยเป็นลูกศิษย์เก่าแก่ของท่าน พร้อมกันมาอาราธนานิมนต์ท่านให้ไปโปรดทางจังหวัดสกลนคร ซึ่งท่านเคยอยู่มาก่อน

ท่านยินดีรับอาราธนา คณะศรัทธาทั้งหลายต่างมีความยินดี พร้อมกันเอารถมารับท่านไปที่จังหวัดสกลนคร

ในปลายปี พ.ศ. ๒๔๘๔ ท่านไปพักวัดสุทธาวาส สกลนคร

ขณะที่ท่านพักอยู่ มีประชาชน พระเณร พากันมากราบเยี่ยม และฟังโอวาทท่าน มิได้ขาด.

1186. BEING INVITED TO SAKON NAKHON

After departing Chiang Mai, Ajaan Mun stayed two rains retreats at Wat Non Niwet monastery in Udon Thani.

Following the second retreat, a group of lay devotees from Sakon Nakhon, headed by a longtime disciple, Khun Mae Num Chuwanon, came and invited him to return with them for the spiritual benefit of people there.

When he ready agreed, all concerned were delighted, and arrangements were made to escort him there.

Upon arriving in Sakon Nakhon in late 1941, Ajaan Mun first resided at Wat Suddhawat monastery.

Soon monks and laity were arriving daily to pay their respects and seek his advice.

๑๑๘๗. อนุญาตให้ถ่ายภาพของท่าน

ท่านพักวัดสุทธาวาส ครั้งนั้น มีผู้มาขอถ่ายภาพท่านไว้กราบไหว้บูชา

ท่านอนุญาตให้ถ่ายภาพท่านคราวมาพักนครราชสีมา ครั้งหนึ่ง คราวมาพักที่สกลนคร ครั้งหนึ่ง ที่บ้านฝั่งแดง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม คราวกลับจากงานฌาปนกิจศพท่านพระอาจารย์เสาร์ ครั้งหนึ่ง

ที่ท่านผู้เคารพเลื่อมใสในท่านได้รับแจกไว้สักการบูชาทุกวันนี้ ก็เนื่องมาจากที่ท่านอนุญาตให้ถ่ายสามวาระ นั่นแล

ไม่เช่นนั้นก็คงไม่มีอะไรปรากฏเป็นพยานแห่งความเลื่อมใสในทางรูปกายท่านบ้างเลย.

หมายเหตุ: เมื่อตอนที่ท่านหลวงตาฯ เขียนประวัติเล่มนี้ มีภาพถ่ายหลวงปู่มั่นเพียง ๓ ภาพ ต่อมาภายหลัง มีการพบภาพอื่น ๆ อีก มีพบทั้งหมด ๙ ภาพด้วยกัน ส่วนใหญ่ได้นำพิมพ์ในหนังสือประวัติท่านแล้ว/ ปฐม.

1187. ALLOWING HIS PICTURE TAKEN

While at Wat Suddhawat, somebody came with a camera and asked permission to take his photograph to keep as an object of worship.

In all, Ajaan Mun allowed his picture to be taken three times: on this occasion in Sakon Nakhon; previously, when he was staying in Nakhon Ratchasima; and later, at Ban Fang Daeng in That Phanom district of Nakhon Phanom province on his return from Ajaan Sao's funeral.

The photographic prints that his devotees collect as objects of worship today are reproductions of pictures taken on these three occasions.

But for these, there would be no photographic images to remind us what he looked like.

Note: When Ajaan Mun's biography was written, only three photographs of him were known to exist. In the intervening years, several more photographs were discovered, bringing to nine in number of pictures of Ajaan Mun now in circulation. Most of them are reproduced in this book.

๑๑๘. ท่านไม่ชอบให้ถ่ายรูปอย่างง่าย ๆ

เพราะปกติท่านไม่ชอบให้ใครถ่ายอย่างง่าย ๆ

กว่าจะอนุญาตให้ใครแต่ละครั้ง ผู้นั้นต้องรู้สึกอึดอัดใจอยู่ไม่น้อย ต้องนั่งถอยเข้าถอยออก และเปลี่ยนท่าเปลี่ยนทีอยู่หลายครั้ง จนเหงื่อแตกโชกไปทั้งตัวโดยไม่รู้สึก

เพราะเคยทราบมาแล้วว่า ท่านไม่ค่อยอนุญาตให้ใครถ่ายเลย ดีไม่ดีถ้าเข้าไม่สบโอกาส อาจโดนดุก็ได้ จึงต้องกลัวกันทุกรายไป.

1188. NOT EASY GET PERMISSION TAKING HIS PICTURE

It was not easy to get permission to take Ajaan Mun's picture.

Those who tried were on pins and needles, fidgeting nervously as they waited drenched in sweat, looking for a good opportunity to broach the subject with him.

Well aware that he rarely gave permission for such activities, they were afraid that if they did not handle the situation properly, then he might simply dismiss them with a curt retort.

๑๑๘๙. ไปพักที่สำนักป่าบ้านนามน

ท่านพักวัดสุทธาวาสพอควรแล้ว ก็ออกเดินทางไปพักที่ สำนักป่าบ้านนามน ซึ่งเป็นที่สงัดวิเวกดีทั้งกลางวันกลางคืน เหมาะกับอัธยาศัยท่านที่ชอบเช่นนั้นมาประจำนิสัย

พระเณรที่ไปอาศัยอยู่กับท่าน เห็นแล้วน่าเลื่อมใสอย่างจับใจ มีแต่องค์พูดน้อย แต่ชอบต่อยมาก ๆ กันทั้งนั้น

คือท่านไม่ชอบพูดคุยกัน ต่างองค์ประกอบความเพียรตลอดเวลาในที่ของตน ๆ อยู่ในกระต๊อบเป็นหลัง ๆ บ้าง อยู่ในที่จงกรมในป่าริมที่พักบ้าง

ถึงเวลาบ่าย ๔ โมงเย็น เวลาปัดกวาดลานวัด ถึงจะเห็นท่านเดินออกมาจากที่ต่าง ๆ แล้วปัดกวาดลานวัดโดยพร้อมเพรียงกัน.

1189. MOVING TO SMALL FOREST MONASTERY

Ajaan Mun stayed at Wat Suddhawat monastery for awhile before moving to a small forest monastery near the village of Ban Na Mon which, being very quiet and secluded both day and night, suited him perfectly.

The monks and novices living with him were an impressive sight -- they said very little, but packed quite a punch.

That is to say, instead of chatting among themselves, they preferred to put effort into their practice, each monk sitting in his own hut or walking meditation out in the forest.

At four o'clock in the afternoon they all emerged from their living quarters to sweep the grounds together.

๑๑๙๐. กิจวัตรประจำวันของพระ

จากนั้นก็พากันขนน้ำใส่ตุ่มล้างเท้า ตุ่มล้างบาตร และสรงน้ำ สงบเสงี่ยม งามตา

ต่างองค์ต่างมีท่าอันสำรวม มีสติปัญญาพิจารณาธรรมไปกับกิจวัตรที่ทำ มิได้เลินเล่อเผลอตัวคะนองปากพูดไปต่าง ๆ

พอเสร็จกิจวัตรแล้ว ต่างองค์ต่างปลีกตัวหาที่บำเพ็ญเพียรในที่และท่าต่าง ๆ.

1190. DAILY DUTIES OF MONKS

With the whole area swept clean, they drew water from the well and carried it around to fill up the water barrels used for cleaning their feet and washing their alms bowls.

These chores completed, everyone bathed together at the well in an admirably quiet, composed manner.

They performed each daily chore with a remarkable self-control, always applying mindfulness and wisdom to analyze the nature of the tasks at hand -- no one absentmindedly engage in idle conversation.

As soon as the day's duties were finished they separated, each monk returning to his hut to sit or walk in meditation as he saw fit.

๑๑๙๑. ประหนึ่งไม่มีพระอยู่ในสำนักเลย

ประหนึ่งไม่มีพระอยู่ในสำนักเลยฉะนั้น

เพราะไม่มองเห็นพระ ยืนพูด นั่งคุยกัน ในที่ต่าง ๆ เลย

ถ้าก้าวเข้าไปในป่าริมสำนัก จะเห็นแต่ท่านเดินจงกรมไปมาอยู่บ้าง นั่งสมาธิภาวนาอยู่บ้าง นั่งทำความสงบอยู่ในกระต๊อบเล็ก ๆ บ้าง อย่างนั้นเป็นประจำทุกวันเวลา.

1191. THE MONASTERY APPEARED DESERTED

When the monks returned to their huts, the monastery appeared deserted.

A visitor happening to arrive then would not have seen a single monk simply standing around or sitting idly.

Had the visitor ventured into the surrounding forest, he would have discovered some of the monks pacing back and forth on their meditation tracks, and others sitting peacefully in their small huts, all preferring to practice quietly, in solitude.

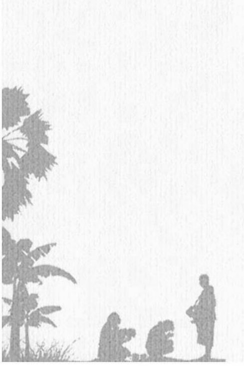
๑๑๙๒. เป็นที่เย็นตาเย็นใจน่าเคารพเลื่อมใส

นอกจากเวลาประชุม บิณฑบาต และเวลามีกิจจำเป็นอย่างอื่น หรือเวลาฉันจังหัน เท่านั้น จึงจะเห็นท่านอยู่รวมกัน

แม้ขณะบิณฑบาต ก็ต่างองค์ต่างสำรวมระวัง ตั้งสติปัญญาใกล้ชิดติดแนบอยู่กับความเพียรไปตามสายทาง

มิได้ไปแบบคนไม่มีสติอยู่กับตัว ตาส่งไปในสิ่งโน้น ปากพูดพล่ามกับคนนี้ อะไรเช่นนั้น

ในอิริยาบถ และความเคลื่อนไหวไปมา ของพระท่าน เป็นที่เย็นตาเย็นใจ น่าเคารพเลื่อมใส.

1192. INSPIRATIONAL SIGHT TO SEE

They came together for almsround and the morning meal, or when there was an evening meeting, and only occasionally for other required duties.

Even on almsround, each monk walked to and from the village with cautious restraint, mindfully intent on his meditation practice.

They were not negligent, walking along casually gazing here and there, chatting with anyone who chanced to pass by.

His monks truly were an inspirational sight to see as they walked for alms with such dignified composure.

๑๑๙๓. การฉันภัตตาหาร

ก่อนฉัน ต่างพิจารณาอาหารปัจจัยที่รวมอยู่ในบาตร
ด้วยอุบายที่เห็นภัย ไม่ให้ติดใจในอาหาร

ไม่แสดงอาการเพลิดเพลินในอาหารชนิดต่าง ๆ

ขณะฉัน ก็ทำความรู้สึกแบบคนมีสติอยู่กับตัว และฉันด้วยท่าสำรวม ไม่พูดคุยกันในเวลาฉัน และไม่มองโน้นมองนี้

การขบเคี้ยวอาหาร ก็มีสติระวัง ไม่ให้มีเสียงดังเกินความงาม อันเป็นที่รำคาญแก่ผู้อื่นที่ฉันอยู่ด้วยกัน

หลังจากฉันเสร็จ ต่างเก็บสิ่งของบริขาร และปัดกวาดเช็ดถูที่ฉันให้สะอาด

แล้วล้างบาตร เช็ดบาตรให้แห้ง ผึ่งแดดครู่หนึ่ง
แล้วเก็บไว้ในที่ควร.

1193. EATING FOOD

Back in the monastery, the monks sat together investigating the food in their alms bowls as they prepared to eat.

They reflected on the dangers inherent in attachment to food.

Remaining mindful as they ate, they gave no indication that they were enjoying the food.

With their attention focused on the contents of their alms bowls, they refrained from talking and did not allow their gaze to stray from the task of eating.

They chewed their food carefully to avoid making loud, impolite noises that could disturb the others.

The meal over, they helped each other put everything neatly away and swept the place clean.

Each monk washed his alms bowl, dried it with a cloth, and carefully placed it in the sun for a few minutes.

Only then did he put his alms bowl away in the appropriate place.

๑๑๙๔. ต่างเข้าหาที่วิเวกเพื่อความเพียร

หลังจากนั้น ต่างเข้าหาที่วิเวกเพื่อความเพียร คือการฝึกอบรมใจ ตามแต่เห็นสมควรจะปฏิบัติต่อใจอย่างไร

หนักบ้าง เบาบ้าง

โดยมิได้คำนึงถึงเวล่ำเวลา ว่า เช้า สาย บ่าย เย็น และความเพียรว่า ทำมากไป หรือน้อยไป.

1194. FULL ATTENTION TRAINING HEART AND MIND

These duties completed, each monk returned to the seclusion of his own living quarters, turning his full attention to training his heart and mind in the manner of practice best suited to him.

Sometimes a monk exerted himself to the limit; at other times, less so.

In either case, he concentrated solely on his practice, unconcerned about how many hours passed or how much energy he expended.

๑๑๙๕. จุดที่หมายในการทำความเพียร

จุดที่หมาย อย่างน้อยก็หวังให้จิตใจอยู่ในคำบริกรรมภาวนาที่นำมาบังคับ หรือกำกับ ให้เป็นอารมณ์ที่พึ่งพิงเพื่อความสงบเย็นใจ หนึ่ง

เพื่อบังคับใจ ให้อยู่ในเหตุผลที่ปัญญาชี้แจง หรืออบรมในกรณีนั้น ๆ หนึ่ง

เพื่อภูมิจิต ภูมิธรรม ขั้นละเอียดขึ้นไปโดยลำดับ จนถึงจุดที่หมาย หนึ่ง

องค์ใดอยู่ในภูมิใด ก็พยายามอบรมจิตของตนให้ดำเนินไปตามภูมินั้น ไม่ลดละความเพียร.

1195. MONK'S OBJECTIVES FOR PRACTICE

Basically, his objective was to make sure his mind remained focused on the meditation subject he had chosen to control it until that focus of attention became a mental object he could rely on to direct his heart toward peace and calm.

Such calm, in turn, helped him to concentrate his mental focus on the cause and effect relationships inherent within whichever phenomena his wisdom then chose to investigate, allowing him to gradually attain increasingly more subtle levels of Dhamma as he progressed toward the Ultimate goal.

While applying himself assiduously, he always tried to make sure that his mode of practice was correct for the level of Dhamma he was working on.

๑๑๙๖. สติ และ ปัญญา

คำว่า สติ ย่อมถือเป็นธรรมสำคัญของความเพียรทุก ๆ ประโยค

และ คำว่า ปัญญา ก็ย่อมถือเป็นสำคัญในเวลาที่ควรใช้ตามกาลของตน เพราะ ปัญญา เป็นธรรมจำเป็นไปตามภูมิของธรรม

ส่วน สติ เป็นธรรมจำเป็นตลอดไปในอิริยาบถต่าง ๆ

กาลใดที่ขาดสติ กาลนั้นเรียกว่า ขาดความเพียร

แม้กำลังเดินจงกรมหรือนั่งสมาธิอยู่ ก็ สักแต่ว่า เท่านั้น แต่มิได้เรียกว่าเป็นความเพียรชอบ.

1196. MINDFULNESS AND WISDOM

It is extremely important that a monk have mindfulness at every stage of his practice.

It is also essential that a monk use wisdom when his practice reaches those levels of Dhamma where wisdom is indispensable.

Mindfulness, however, is always indispensable -- at all times, in all activities.

Whenever mindfulness is missing, effort also is mising.

Lacking mindfulness, walking and sitting meditation are just empty postures void of anything that could be called "right effort".

๑๑๙๗. สติกับปัญญาเป็นธรรมควบคู่กันไปตลอดสาย

ดังนั้น ท่านจึงสอนเน้นลงใน ความมีสติ มากกว่าธรรมอื่น ๆ

เพราะ สติ เป็นรากฐานสำคัญของความเพียรทุกประเภท และทุกประโยคที่ทำ จนกลายเป็น มหาสติ ขึ้นมา และผลิตปัญญา ให้เป็นไปตาม ๆ กัน

ภูมิต้น เพื่อความสงบ ต้องใช้สติให้มาก

ภูมิต่อไป สติ กับ ปัญญา ควรเป็นธรรมควบคู่กันไปตลอดสาย.

1197. MINDFULNESS AND WISDOM WORKING AS A TEAM

For this very reason, Ajaan Mun stressed mindfulness more than other aspect of a monk's practice.

In fact, mindfulness is the principal foundation supporting every aspect on every level of meditation practice.

Practiced continuously, it eventually develops into the kind of supreme-mindfulness that fosters the highest levels of wisdom.

Mindfulness must be used intensively at the preliminary level of developing meditative calm and concentration.

In all succeeding levels of practice, mindfulness and wisdom must be developed in tandom, working as a team.

๑๑๙๘. สอนพระให้เด็ดเดี่ยวอาจหาญ

ท่านอาจารย์มั่นท่านสอนพระให้เด็ดเดี่ยว อาจหาญมาก ใครไม่ตั้งใจจริง อยู่กับท่านไม่ค่อยได้

ราว ๖-๗ คืน มีการประชุมธรรมครั้งหนึ่ง คืนนอกนั้นท่านเปิดโอกาสให้พระเณรเร่งความเพียร

ผู้ใดมีข้อข้องใจ ไปเรียนถามท่านได้ โดยไม่ต้องรอจนถึงวันประชุม.

1198. TEACH MONKS VERY RESOLUTE AND COURAGEOUS IN PRACTICE

Ajaan Mun taught his monks to be very resolute and courageous in their practice.

Anyone who was not earnestly committed to the practice was unlikely to remain with him for long.

About once a week he called a meeting and gave a talk; on other nights he expected the monks to expedite their efforts on their own.

Those with doubts or questions about their practice could consult him without having to wait for the next meeting.

๑๑๙๙. รู้สึกอบอวลไปด้วยอรรถด้วยธรรม

ขณะอยู่กับท่าน บรรยากาศรู้สึกอบอวลไปด้วยอรรถด้วยธรรม ประหนึ่ง มรรค ผล นิพพาน ราวกับอยู่แค่เอื้อมมือ

เพราะความอบอุ่น และความมุ่งมั่นมีกำลังกล้า ต่างองค์ต่างเป็นเครื่องพยุงจูงใจกันในทางความเพียร ตลอดบรรยากาศที่แสดงออก ราวกับต่างองค์ต่างเอื้อมเพื่อบรรลุ มรรค ผล นิพพาน ด้วยกัน.

1199. AURA OF DHAMMA PERVADING ATMOSPHERE

An aura of Dhamma pervaded the atmosphere around him, giving his students the feeling that *magga, phala*, and Nibbana were truly within their reach.

His reassuring presence gave them the determination and courage necessary to pursue their practice to the limit, conducting themselves in a manner that suggested they had the highest attainments in their sights.

๑๒๐๐. กลางวันกับกลางคืนเหมือนเป็นราตรีเดียว

จึงต่างองค์ต่างมีความขยันหมั่นเพียรมาก กลางวันกับกลางคืนเหมือนเป็นราตรีเดียวในการประกอบความเพียรของพระทั้งหลาย

ถ้าเดือนมืด ก็มองเห็นโคมไฟ ที่จุดด้วยเทียนไขสว่างไสวอยู่ทั่วบริเวณ

ถ้าเดือนหงาย ก็ยังพอสังเกตได้ ในการประกอบความเพียรของท่าน ซึ่งต่างองค์ต่างเร่ง ไม่ค่อยหลับนอนกัน.

1200. MAKING LITTLE DISTINCTION DAY AND NIGHT

When meditating, they made little distinction between day and night; each monk strived in earnest regardless of the hour.

On moonless nights, candle lanterns illuminated meditation tracks around the whole area.

On moonlit nights, monks walked meditation by the light of the moon, each practicing with a sense of urgency that allowed him very little time for sleep.

รายนามเจ้าภาพร่วมพิมพ์หนังสือ
หลวงปู่มั่น ภูริทตฺโต ภาษาไทย-อังกฤษ เล่ม ๑๒
โครงการหนังสือบูรพาจารย์ วัดป่าอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต)
ต.เวียง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

พิมพ์ครั้งที่ ๑ : เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

บริจาค ๑๐,๐๐๐ บาท

พระเทพกิตติมุนี จ. หนองคาย

บริจาค ๕,๐๐๐ บาท

ดร. ชัยยุทธ ปิลันธน์โอวาท (มูลนิธิธรรมทานกุศลจิต)

นายปฐม-นางภัทรา นิคมานนท์ และครอบครัว

บริจาค ๓,๕๐๐ บาท

คุณธงชัย-พิชาวดี เจริญวาสนาดำรง

บริจาค ๓,๐๐๐ บาท

นพ. เกรียงศักดิ์-พญ. กมลวรรณ เจนวิถีสุข น.ท. วิชา เนินลพ และครอบครัว

แพทย์หญิง วราภรณ์ เชื้ออินทร์

บริจาค ๒,๕๐๐ บาท

คุณวิจิตร-จินตนา และ ครอบครัววิสนุวิมล

บริจาค ๒,๐๐๐ บาท

พ่อจวน-แม่สังเวียน ลิขิตายน

บริจาค ๑,๕๐๐ บาท

นายแพทย์ พิเชษฐ์ เจริญศิริวัฒน์

บริจาค ๑,๑๐๐ บาท

นายอำพล อิ่มแก้ว

บริจาค ๑,๐๐๐ บาท

พระกนฺตสิริภิกขุ จ. เพชรบุรี
น.ส. คชาภา โพธิรัชต์
นายณรงค์ศักดิ์ กิจทวีปวัฒนา
นายวีระชัย ตันติกุล
นายแพทย์ จักรวุธ อยู่ดี
นางรื่นรมย์ เวชโช
นายศรัณย์ เรืองขจร

บริจาค ๗๐๐ บาท

นายสุธน สุทธิวรรณ

บริจาค ๕๐๐ บาท

พระครูสุทัศนวิสุทธิ์ จ. ร้อยเอ็ด

คุณดรรชนี เทวานุรักษ์

พญ. ภัสสรา เลียงธนสาร

นายสุพัฒน์ วงศ์ลิมปิยะรัตน์

คุณชนุตร์-วิภาณี มงคลวิศาล

นางสาว สุนิภา ลิ้มกุล

นายเทียนชัย สุขวัฒนานุกิจ

ดร. บุญเลิศ ไพรินทร์

นายวิเศษ หาญสวัสดิ์

ร.อ. ธีระ คุปตวินทุ

คุณศศิกาญจน์ ริบรวมทรัพย์

นายชวาล กลิ่นดำรงค์

นายเจริญ ศรีเพ่ง

นายเจตร์ จิรสิทธิ์

นางณัฐิมา ปัญจมาภิรมย์

นางอำนวย คำทอง

คุณชูศรี เอกปิยพรชัย

นายสมปิติ อัศวรุ่งเรือง

คุณแม่อำพัน เภาทอง

นายไชย-นางนิภา สำลีแก้ว

นายฤทธิศักดิ์ สิงคเสลิต

นายกฤษณะ หงษ์วิไล

นายประวิทย์ คชาชื่น และคณะ

นายชัยเชษฐ์ พงษ์ตระกูล

นายนรินทร์ บุญชู

คุณพรเพ็ญ นาถพิริยะรัตน์

นางอัญชลีพร ธรรมจำรัสศรี

คุณอาภัสรา กวีวังโส

น.อ. ชาญยุทธ พรหมมณี

นางสาว บุญยง จันทร์เอี่ยม

นายชวินทร์ พินิจกิจอนันต์

คุณสมหวัง-ปาริชาติ ชินูปการพงศ์

นายธนันชัย โพธิวชิรเดชาพล

อาจารย์ นิพัทธ์ พิเศษพงษา

นายอำนวยพร ทรัพย์คง

คุณยุพา บุษษะ

นพ. ศุภกฤต สำราญชัยกร

คุณภารดี อมาตยกุล

พล.ร.ต. หญิง วลัยวรรณ นาวิกบุตร

คุณมัจจรี สุขประพฤติ

นายพงษ์เทพ โพธิรังสิยากร นายณรงค์ อาจริยะกุล

นางสาว จวบ ประทีปเสน คุณธันยา รักษ์วนิชพงษ์

นายไชยบดินทร์ สิทธิลีลากรณ์

บริจาค ๔๐๐ บาท

คุณทวีพร บุญส่ง

นายประเสริฐ ประภาตะนันทน์ และครอบครัว

บริจาค ๓๔๐ บาท

คุณพเยาว์ ปฏิมาภรณ์ชัย

บริจาค ๓๐๐ บาท

นายพงศ์ภัทร นิคมานนท์ คุณย่าชีรำเพย นิคมานนท์

พ.ต.ท. หญิง อนันยา พลจันทร์ คุณทัศนีวรรณ บุญญวงศ์

คุณณัฏฐรี ศรีสอ้าน คุณจารุนันท์ จิรศักดิ์

คุณภัทรพรรณ สุทธิวาณิชย์ นายสมพงษ์ ธรรมวิริยารักษ์

คุณกุมุทนาถ เศรษฐการพิศิษฐ์ นายชวการ นพเดชวรโชติ

คุณน้ำทิพย์ ไชยบัง นางสาว พนิดา กาวินำ

รศ. สุจินตนา ชุมวิสูตร คุณมนต์ธีร์-ภคอร วุฒิรงค์

นายสุชาติ ว่องวุฒิกำจร พ.อ. ณรงค์ คล้ายสิงห์โต

คุณเพ็ญจันทร์ จันทศิลา นายพิษณุ โพธิจรรยากุล

บริจาค ๓๐๐ บาท

นายมานพ ควรอาจ

คุณศิริพร ชัยถิรถาวร

นายกมล ชินูปการพงศ์

อาจารย์ ประสงค์ รายณสุข

คุณสุวรรณา ทวีรักษ์

คุณเสาวนีย์-ปณิศา ทองรวย

คุณวนิดา ลิ้มธนะวิวัฒน์

คุณมะลิวัลย์ หิรัญญโชค

คุณปุณฑริกา อาศัยพานิชย์

คุณอุไร ทองเจือ

คุณรัชนีวรรณ ชินูปการพงศ์

นายทรงพล นันทกุล

คุณอัจฉรีย์ อมรเลิศวิมาน

คุณพิชัย-คุณเยาวลักษณ์ วีระกุลพิริยะ

คุณจรัสศรี อัศวราชันย์

คุณนารีตา สุประดิษฐ ณ อยุธยา

คุณกิจประสงค์-นิตย์ หอมคำแพทย์

บริจาค ๒๕๐ บาท

นายการุณ อังสนันท์สุข

บริจาค ๒๔๐ บาท

แม่ม่วย แซ่อุ่ย

บริจาค ๒๐๐ บาท

นายนฤมิต โพธิคุณ

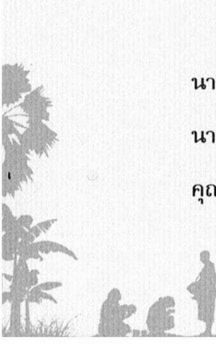
นายวีระเดช ธนีคุณ

คุณพรรณี ฤกษ์เมือง

นายพรชัย พัชรกุล

คุณพรทิพย์ มูลแก้ว

อาจารย์ เดวี ซิงห์

คุณณิชยาภรณ์ ฟองธรรมนิมิต	คุณจิตรลดา จุลมัญลิก
น.ส. ร่มบุญ อุดมสิน	คุณโสภณ สรรพนุเคราะห์
นายธาตรี ศรีสุภาพ	คุณเจียดทอง ศรีประเวศ

คุณหฤทัย ชินูปการพงศ์ — วรัศฐา - ด.ช. กิตติภณ - ด.ญ. จิรัชญา กัยวิกัย

คุณธีรนัย - ด.ญ. นิรชา - ด.ญ. พิชญา ชินูปการพงศ์ - กาญจนา อร่ามรัศมีกุล

น.ส. เพ็ญทิพย์ เตียวสุวรรณ	คุณณัฐพัชร์ เลิศนฤมิตกุล
นางเงิน บุญยงยศ	น.ส. สุสิดา ตั้งธรรมวงษ์
นายพงษ์ศักดิ์ ธีระพิทยานนท์	คุณจรงค์-กนนจรรย์ สำเภา
คุณอมรา สมพงษ์	อาจารย์ เพ็ญแข บุญโสดากร
คุณศิริรัตน์ มานัสสถิตย์	อาจารย์ บุญเรียง ขำนาค
นายสมัคร ธรรมารมณ์	นายพิสิษฐ์ ปฏิมาภรณ์ชัย
คุณวันเพ็ญ ตั้งตระกูล	คุณจันทรา พัฒนพาณิชย์
นายสุเมธ เตชะเทพวรชัย	นายธรรมะพัฒน์ รุจิรภักดีโชติกุล
นายทองคลัง โพธิ์สวัสดิ์	นายสารวุฒิ ดลสุขกุล
คุณรุ่งวิไล ยงมหาภากรณ์	พ.อ. สิทธิ์-ปรียาวรรณ สิทธิคงศักดิ์
คุณกนกพร ไพศาลอัศวเสนี	คุณวันเพ็ญ ช้างทิม
นายสุชาติ สายประเสริฐ	คุณวรรณี พวงสุข
นายเอกพงศ์ จริเกษม	คุณจรรยา วังใน
คุณวีรพงศ์-อภิรดี เอื้อพัฒนกุล	คุณปัญชลีย์ พันธ์มณีวัชร
คุณอัมพิกา ลิมนิยกุล	คุณสุปราณี พิชยกุล
อาจารย์ สุชีลา เตชาภิวัฒน์พันธุ์	คุณเนตรจิรา กุลสัมพันธ์

บริจาค ๒๐๐ บาท

พ.ต.ท. วิจิตร ชาติพัฒนานันท์ แม่เม้ง แซ่ตั้ง, น.ส. มัทนา ทุติยาภรณ์

คุณวลี เกื้อสกุล

บริจาค ๑๕๐ บาท

นายชัยพล ศรีอ่อนหล้า นายสาโรจน์ ชุ่มชัง

นางกัญญา สุนทระศานติก - นายศิพพร สุนทระศานติก - ดร. เนติยา แจ่มทิม

คุณณัฐินี ไทรงาม

บริจาค ๑๐๐ บาท

น.อ. หญิง รพีพรรณ แก้วรัศมี คุณศรุตา สาริมาน

คุณสุมนา โต๊ะสงวนพันธ์ คุณเสาวณีย์ อังศุธรารักษ์

นางสาว ทิพย์วดี เหลืองกระจ่าง นางสาว วราภรณ์ โรจน์วิบูลย์ชัย

นายชัยญาพัทธ์ ประคองศิลป์ นางจารุวรรณ์ กุชโร

คุณวิภาศรี สมิทธิพงศ์

ทพญ. สุธารัตน์ ชัยเฉลิมศักดิ์-นายจิรัฐ ทองหัวเตย

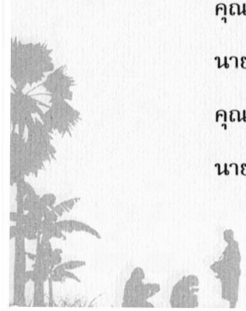
นายกรีฑา ศิรมลภิวัฒน์ คุณโป่ง กมลาศน์

คุณพรทิพย์ ชิตวรากร คุณศุภลักษณ์ บัณฑิตกุล

นายเกื้อ สัตยพงศ์ นางสาว รังสิมา ศุภเลิศมงคลชัย

คุณจีรพันธุ์ ตันติวงษ์ ด.ต. ประภาส ชุ่มใจ

นายชาญชัย กาญจนปภากูล คุณสุภาพร เพชรเกตุ

คุณนันทนา สิทธารถ

นางกฤษณา รัตนสุคนธ์

คุณอมร-วิภาพร ติระศิริชัย

นายถวิล สระทองตัน

นายประสานสุข รังสิยานนท์

น.ส. วีณา นิจจะยะ

คุณชัชนี อาวะกุล

คุณจารุพันธ์ สุขกฤต

คุณสุชาดา อรุณไวกิจ

คุณปภาภรณ์ รวงผึ้ง

นายวัชระ เตโชชะ

นายวสันต์ ฐิติสกุล

คุณเฉลิม-สุดา เจิมวิจิตร์

คุณสุรภี โพธิสมภรณ์

นายมรุต ประเสริฐศรี

นายยุทธ น้อยนิตย์

คุณชุมศิลป์ หาญพินิจศักดิ์

คุณดุจนภา เปาจิราเจตน์

นายวัชรินทร์ ทองควัน

พลโท หญิง พรฑิตา ชัยอำนวย

นางฉอ้อน สวยรูป

คุณศรียา ยอดมณี

คุณกาญจนา เฉิดฉายตระกูล

นายเฉลิมชัย ชาตกุล

นางเกษร เหลืองอิงคสุต

นายชุติพนธ์ นาคทอง

นายเพชรพิชัย รัตนาภิชาติ

คุณเรืองฤทธิ์ รสารักษ์

นายไชยสิทธิ์ นัยพินิต

น.ส. ชณัชธิชา ชินธนกิจ

คุณกิจจา-ปรารถนา ฟ้าภิญโญ

นายนิกส์ แววริยกุล

นางสุดทิพย์ ภุมมรานันท์

คุณดรุณี รัตโนภาส

คุณพงษ์นุช สบายจิตร

คุณอัสนี ณ ระนอง

คุณฉัตรชัย-อุไรวรรณ ชัยรัตนวัฒน์

คุณสุชาดา อรุณไวกิจ

คุณเพ็ญจิต เลียวลิขิต

ผศ. ดร. ภิฤดี ภวนานันท์

คุณยุรี ไวทยวรรณ

คุณภัณฑิรา วิริยชาติ

บริจาค ๑๐๐ บาท

คุณคำนึง วัฒนคุณ
คุณณัฏช์พร คำสุข
คุณอุมาภรณ์ พรมแก้ว
คุณปานรพีพัชร รัตนอังศิริกุล
คุณนิภาภัทร เพื่อเกียรติ
คุณพฤกษมนต์ อินตา
นายเกรียงไกร กิตติธรทรัพย์

บริจาค ๖๐ บาท

คุณบงกช - สุกัญญา - น.ส. นันทิกา - สุบรรณ พรหมมี

บริจาค ๕๐ บาท

นายนพพร ดิลกรัตน์วณิช
นายประวุฒิ นิยมกุล
คุณพิมล-พรชนัน สิทธารถ
คุณสว่างศรี สุจริตกุล
คุณอรอำไพ วิชากรกุล
นายเมธาวุธ มีพัฒน์
นายเกรียงไชย สำลีแก้ว
นายพงษ์ศักดิ์-นางสุพัตรา หรรษา
นายทวีไชย สำลีแก้ว
น.ส. ศิรินา โตธิรกุล
นายวิวัฒน์ โตธิรกุล
นายธีรพันธ์ โตธิรกุล
คุณไกรสรจันทร์ ลายเมฆ
นายปิยวัฒน์-นางนิภาวรรณ สิทธิฤทธิ์
นายชาญวิทย์ วงศ์ภัทรฐิติ
คุณจรัสศรี จินดากุล

บริจาค ๒๕ บาท

นายวิวัฒน์ ตระการสันติกุล

บริจาค ๒๐ บาท

นายวิวัฒน์ ตระการสันติกุล

***** ผู้บริจาคหลังวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๓ ไม่สามารถพิมพ์ชื่อได้ทัน ขออภัยครับ *****

ขออนุโมทนาบุญกับผู้ร่วมบริจาคทุกท่าน

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ

การให้ธรรมะเป็นทาน ชนะการให้ทั้งปวง.

ประวัติหลวงปู่มั่น ภูริทัตโต ไทย-อังกฤษ

โครงการหนังสือบูรพาจารย์

วัดป่าอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต) บ้านแม่กอย ต.เวียง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

ชื่อหนังสือ : **พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ**

จากต้นฉบับของ ท่านหลวงตา พระมหาบัว ญาณสมฺปนฺโน

Venerable Ajaan Mun Bhuridatta Thera

Translated from the Thai by Bhikkhu Dick Silaratano

ขนาดหนังสือ : ๕ x ๗ นิ้ว หนา ๒๐๐ หน้า ภาษไทยหน้าซ้าย ภาษาอังกฤษหน้าขวา เทียบประโยคต่อประโยค

ต้นทุนเล่มละ ๕๐ บาท

ที่พิมพ์เสร็จแล้ว :-

เล่ม ๑ ธุดงค์ระยะแรก The Early Years

เล่ม ๒ บรรลุอนาคามี The Middle Years

เล่ม ๓ วัตรปฏิบัติของพระป่า Forest Monks

เล่ม ๔ ปณิธานอดอยาก Hardship and Deprivation

เล่ม ๕ วางภาระจากหมู่คณะ Stop Teaching

เล่ม ๖ บรรลุธรรม Attaining Supreme Dhamma

เล่ม ๗ ครองวิมุตติธรรม The Most Exalted Appreciation

เล่ม ๘ เที่ยวธุดงค์ในเชียงใหม่ The Chiang Mai Years

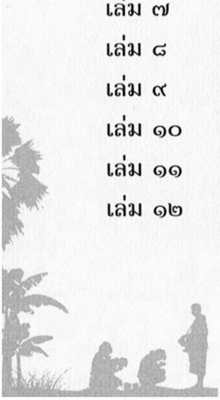
เล่ม ๙ สงเคราะห์ธรรมด้วยเมตตา Passionately Giving Dhamma

เล่ม ๑๐ ตาทิพย์ หูทิพย์ Clairvoyance and Clairaudience

เล่ม ๑๑ รับนิมนต์กลับอิสาน Back to the North-East

เล่ม ๑๒ ปลูกพระให้เป็นโพธิธรรม Estabish Monks in Bodhidhamma

ฯลฯ

ติดต่อร่วมทำบุญได้ที่ :-

ติดต่อด้วยตนเองที่วัด

พระครูสถาพร ธรรมโสภณ

(พระอาจารย์ วิชิต โสภโณ) (ครูบาหมู)

วัดป่าอาจารย์มั่น (ภูริทตฺโต) บ้านแม่กอย ต.เวียง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ ๕๐๑๙๐

โทร. ๐๘๑-๓๒๔ ๐๓๖๑

ติดต่อกับผู้เขียน — ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่

อาจารย์ ปฐม นิคมานนท์ ๔/๔๔๙ หมู่บ้านสหกรณ์ ซอย ๑๙

ถนนเสรีไทย ๕๗ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐

มือถือ ๐๘๑-๕๕๗ ๖๕๒๓ หรือทางไลน์

(ธนาณัติสั่งจ่าย ปท.บึงกุ่ม รหัส ๑๐๒๓๑)

หรือ โอนเข้าบัญชีสะสมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพ สาขาสวนสยาม

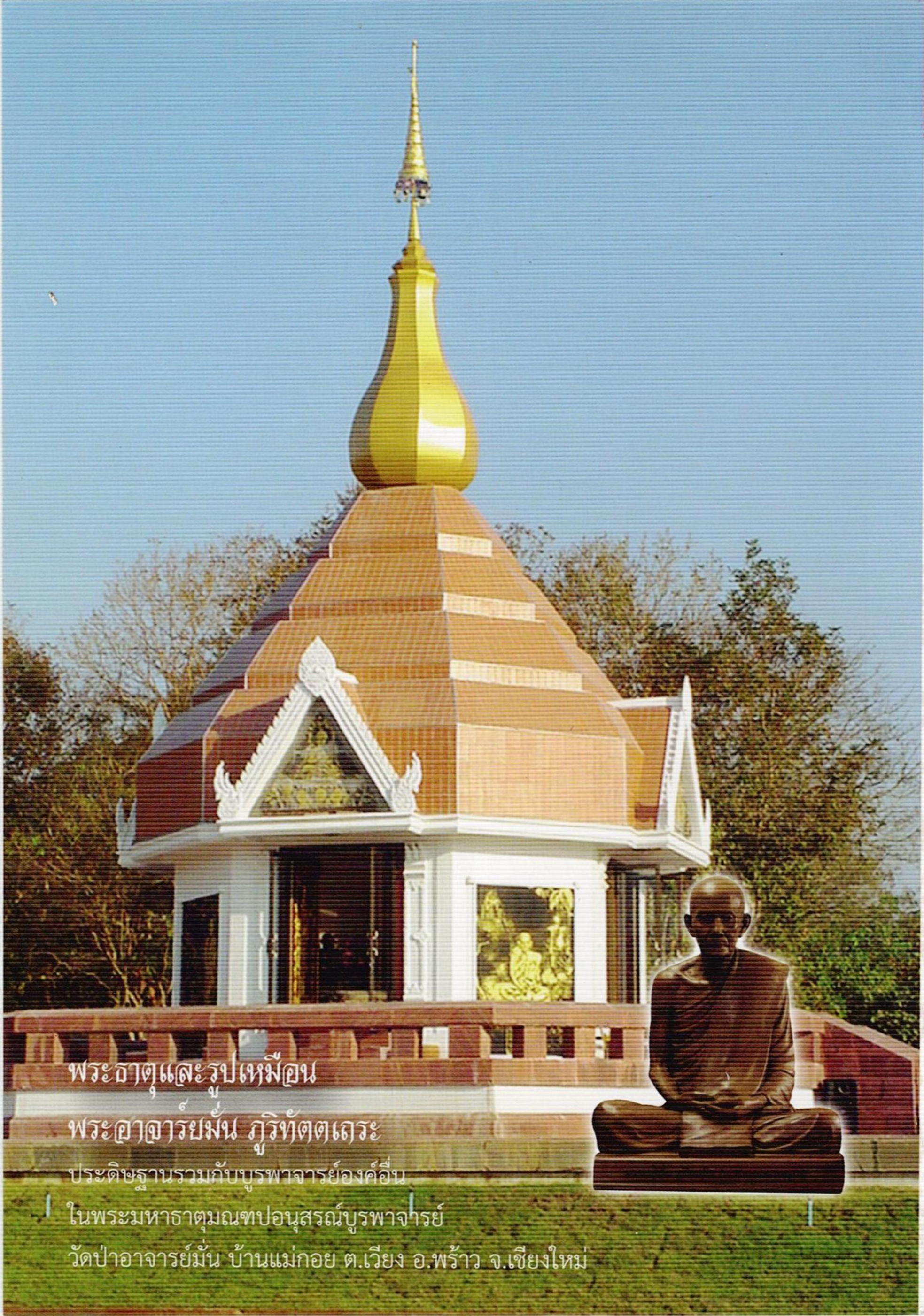
เลขที่ ๑๙๒ ๔๐๒ ๖๔๕๑ ชื่อบัญชี นางภัทรา นิคมานนท์

(โอนเข้าบัญชีแล้ว โปรดแจ้งให้ทราบด้วย ที่

มือถือ ๐๘๑-๕๕๗ ๖๕๒๓ ทางไลน์ หรือตามที่อยู่ข้างต้น)

หนังสือในโครงการนี้ ไม่ได้ทำเพื่อธุรกิจใด ๆ ทั้งสิ้น

รายได้ทั้งหมด นำเข้างานบุญ โดยไม่หักค่าใช้จ่าย

พระธาตุและรูปเหมือน
พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ
ประดิษฐานรวมกับบูรพาจารย์องค์อื่น
ในพระมหาธาตุมณฑปอนุสรณ์บูรพาจารย์
วัดป่าอาจารย์มั่น บ้านแม่กอย ต.เวียง อ.พร้าว จ.เชียงใหม่

๑๒

พระอาจารย์มั่น ภูริทัตตเถระ เล่ม ๑๒ Venerable Ajaan Mun Bhuridatta Thera : Book 12